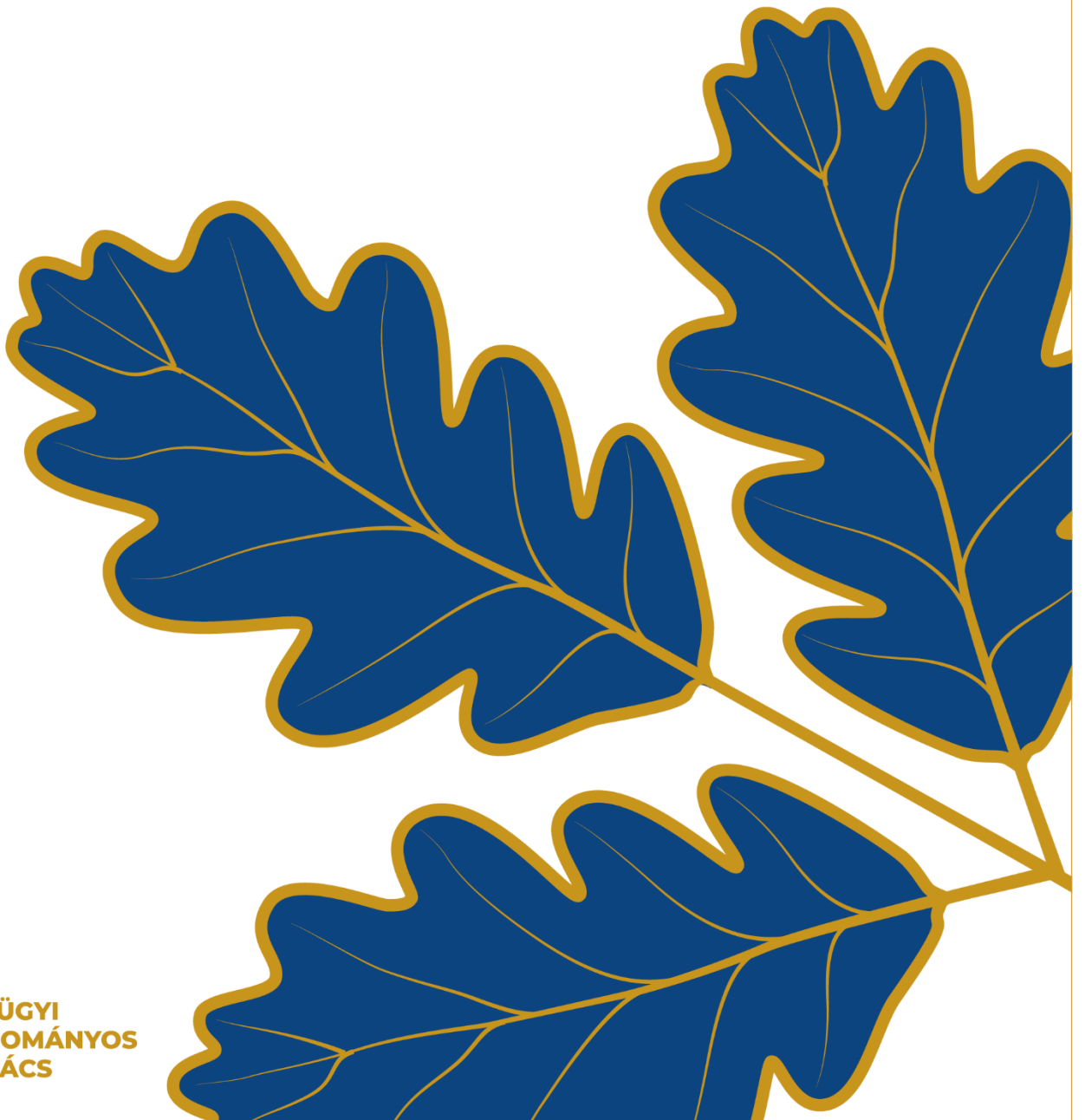

X. évfolyam 2021./3. szám

RENDVÉDELEM

B U D A P E S T

– 2021 –

A BELÜGYI TUDOMÁNYOS TANÁCS

ONLINE FOLYÓIRATA

IMPRESSZUM

KIADJA:

Belügyminisztérium

FELELŐS KIADÓ:

Dr. Felkai László közigazgatási államtitkár, Belügyi Tudományos Tanács elnök

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. Sabjanics István ny. r. dandártábornok, Belügyi Tudományos Tanács titkár

KIADÓ:

Cím: 2090 Remeteszőlős, Nagykovácsi út 3.

Postacím: 1903 Budapest, Pf. 314.

E-mail: titkar@bm-tt.hu

Telefon: +36 26 795 911, BM: 24-592

Fax: +36 26 795 919, BM: 24-650

HU ISSN 2560-2349

Tartalom

Szerkesztői előszó	I
Nándori Nikoletta Petra: Gondolatok a rendőri hivatás erkölcsi normarendszeréről.....	2
Kardos Tamás Zsolt: Az Egységes Digitális Rádió-távközlő Rendszer (EDR) továbbfejlesztési lehetőségei	12
Papp Orsolya - Dr. Nagy Ákos Sándor: Lopni „is” tudni kell.....	19
Jakulyákné dr. Csende Zsuzsanna: Törvényes bilincs az X,Y, Z generációk által.....	37
Sipos József Zoltán: Digitális oktatás a rendvédelmi képzésben	43
Szerzők	53

Szerkesztői előszó

A Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára, a Belügyi Tudományos Tanács elnöke a 2020. és a 2021. évben is pályázatot hirdetett a Belügyminisztériumot érintő közszolgálati témában doktorandusz, abszolutóriumot szerzett és doktorjelölt kutatók számára gyakornoki rendszer keretében végzett tudományos kutatás folytatására. E nevezett külső gyakornoki rendszer 2015 óta működik a Belügyminisztériumban, az elmúlt években összesen 75 gyakornok vett részt a programban.

A pályázat célja a Belügyminisztériumot, valamint az önálló belügyi szervezetet érintő közszolgálati témában kutató doktoranduszok, abszolutóriumot szerzett és doktorjelöltek kutatói tevékenységének szakmai támogatása, a gyakornoki kutatásokkal a Belügyminisztérium tudományos tevékenységéhez történő hozzájárulás, valamint a közszolgálati életpálya-modell tehetség utánpótlásának biztosítása.

Jelen kötetünkben Nándori Nikoletta Petra és Kardos Tamás publikációját közöljük. Szerzőink a 2020. szeptember 1-jétől, a 2021. február 28-ig terjedő időszakban vettek részt a programban. Nándori Nikoletta az Országos-Rendőrfőkapitányságnál, Kardos Tamás a Pro-M Zrt.-nél volt gyakornok.

A Belügyi Tudományos Tanács 2021. áprilisában pályázatot hirdetett meg „Digitális oktatás a rendvédelmi képzésben” címmel, Az X, Y és Z generáció jellemzőinek, tanulási stílusainak, stratégiáinak, információs műveltségének vizsgálata, adekvát tanulási környezet, generáció-specifikus oktatásmódszertan implementálása, különös tekintettel a rendészeti oktatási rendszerre elnevezésű, a 2018. évben kezdődő kutatással kapcsolatban.

A pályázat célja a belügyi pályaorientációs képzést folytató köznevelési intézmények, a rendészeti pályaorientációs képzést folytató szakképző intézmények és a rendőr tiszthelyettes szakmai oktatást/képzést folytató technikumok, felnőttképző és továbbképző intézmények szakmai tárgyat oktató pedagógusai, oktatói és kiképzői számára a digitális oktatásban alkalmazható, szaktárgyakra vonatkozó tananyagok, módszerek, oktatási gyakorlatok bemutatása volt.

A Bírálóbizottság döntése értelmében az első díjat Dr. Nagy Ákos Sándor – Papp Orsolya: Lopni „is” tudni kell című pályaműve nyerte el, a második díjat Jakulyákné dr. Csende Zsuzsanna: Törvényes bilincs. Hatékony digitális oktatási módszerek - igazgatási ismeretek című pályaműve kapta, a harmadik díjat Sipos József Zoltán: Digitális oktatás a rendvédelmi képzésben című pályaműve érdemelte ki.

Folyóiratunk jelen számában a díjazásban részesült pályaművek átdolgozott tanulmányai válnak elérhetővé a téma iránt érdeklődők számára.

Az értékes tanulmányokhoz hasznos olvasást kívánunk!

Dr. Sabjanics István ny. r. dandártábornok
felelős szerkesztő

Gondolatok a rendőri hivatás erkölcsi normarendszeréről

Thoughts on the moral norm system of the police profession

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.53793/RV.2021.3.1](https://doi.org/10.53793/RV.2021.3.1)

Absztrakt

Magyarország történelmének a XIX. XX. és a XXI. században bekövetkezett változásai szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy az állami fegyveres szervek, ezen belül is a rendőrség jól megalapozott szakmai elvárások mentén, hivatásszerűen végezze feladatát. A hivatásszerű munkavégzés nem képzelhető el erkölcsi és morális kérdések nélkül. A rendőri hivatás társadalomban betöltött szerepe szerinti feladatellátása, a jog által szabályozott keretek között tölti be rendeltetését. A hivatás számára meghatározott feladatokat, így a törvényi felhatalmazás keretein belül jogszerűen, szakszerűen és arányosan köteles végrehajtani. Mindemellett azonban a hivatás gyakorlásának vannak olyan mozzanatait, fázisai és interakciói, melyekre szolgáló törvényi előírás nincs. Ilyenkor igencsak nagy szerep jut a hivatásos emberek önálló döntéseinek. Az ilyen döntések tekintetében az erkölcs szerepe válik meghatározóvá. A jó és a rossz, a helyes és a helytelen közötti választás nem csupán a szolgálati előírások és ellenőrzések által kívülről támasztott elvárásoknak történő engedelmességet jelenti, hanem mindinkább válik kiemelt jelentőségűvé a belülről jövő tudatos és akaratlagos cselekvés. Az erkölcsi jóra való törekvés, az akaratlanság, vagyis az erények kialakulása útján válik meghatározó kötelességgé a hivatás gyakorlása során.

KULCSSZAVAK: RENDŐRI ERKÖLCS, RENDŐRI HIVATÁS, ERKÖLCSI NORMARENDSZER, HIVATÁSETIKAI KÓDEX

Abstract

The history of Hungary dates to the 19th, 20th and 21st century. From the point of view of the changes that took place in the 19th century, it is of paramount importance that the state armed bodies, including the police, perform their tasks professionally in accordance with well-founded professional expectations. Professional work is inconceivable without moral issues. The performance of the duties of the police profession according to its role in society fulfils its purpose within the framework regulated by law. It is obliged to perform the tasks specified for the profession, thus within the framework of the legal authorization, legally, professionally, and proportionately. However, there are moments, phases, and interactions in the practice of the profession for which there is no legal requirement. In such cases, the independent decisions of professional people play a very important role. The role of morality becomes decisive in such decisions. The choice between good and bad, right and wrong, means not only obedience to the expectations of the outside by service standards and controls, but also the conscious and wilful action from within becomes increasingly important. The pursuit of moral good, through willpower, that is, through the formation of virtues, becomes a defining duty in the practice of the profession.

KEYWORDS: POLICE MORALITY, POLICE PROFESSION, SYSTEM OF MORAL NORMS, CODE OF PROFESSIONAL ETHICS

Bevezetés

A XIX. és a XX. század végi, valamint a XXI. század eleji társadalmi változások következtében kiemelt fontosságú, hogy az állami fegyveres szervek, ezen belül a rendőrség jól megalapozott szakmai elvárások mentén, azaz hivatásszerűen végezze feladatát. A hivatásszerű

munkavégzés és a hivatások léte azonban nem képzelhető el hivatássetika nélkül, ami azt jelenti, hogy a rendészeti tevékenység sem létezik erkölcsi és morális szabályok nélkül. Az ilyen szabályok többek között elősegítik a rendészeti állomány integrációját és ezzel a hatékonyabb feladatvégrehajtást, illetve fontos kapcsolatot képeznek a rendészeti állomány és a civilek között.

A rendőri hivatásról

Az állam által meghatározott feladatok, a társadalmi érdekek a különböző hivatásrendeken keresztül valósulnak meg. A hivatásrendek monopolizálják azokat a társadalmi szerepeket, amelyeket ellátnak, vagyis a társadalom adott hivatásrenden kívüli tagjainak nincs módjuk az adott társadalmi szerepet életvitelszerűen ellátni. (Boda 2018: 141) Ennek oka az, hogy a társadalmi szerep sikeres ellátásához speciális szaktudás elsajátítása szükséges.

„A hivatásrendek az egy társadalmi funkciót ellátó szakmát gyakorlókat tömörítik egy csoportba, legyenek akár munkavállalók, akár munkaadók. (...) A társadalomnak szüksége van hivatásrendekre, mivel az állam csak a hivatásrendek közvetítésével képes irányítani a gazdaság és a társadalom működését.” (Boda 2018: 139-140) A hivatásrendek közül a közszolgálati hivatásrend, azon belül is a hivatásos szolgálatot teljesítő rendőr számára szolgálnak iránymutatásul az etikai kódex alapelvei, amelyek a rendőrök integritásának alapvető eszközeit képviselik. (A rendőri hivatás etikai kódexe)

A hivatásrendeken belül minden hivatás rendelkezik speciális szakmai tudással és speciális erkölcsi tartalommal, amelyek monopolizálják az adott hivatást. Így van ez a rendőri hivatással is, amelyre vonatkozólag olyan speciális szakmai módszertani- és jogszabályi előírások vonatkoznak, amelyek együttesen határozzák meg az elméleti és gyakorlati alkalmazhatóságának tudásanyagát. A hivatások létének szükséges eleme a hagyományok ápolása, amely a hivatás történetének megismerésén, elsajátításán és annak belsővé tételének folyamatán alapul. A hivatásrendek közül a rendőri hivatás erkölcsi normái ebben a tekintetben alapvetően a szervezete által előírt normák és szabályok formájában kerülnek megfogalmazásra, amelyeket aztán elvárásaként támaszt a hivatást gyakorlójával szemben.

A társadalmi szerep, ebben az értelemben tehát a rendőri hivatás, amely a hivatásos szolgálatot, vagyis a közjó szolgálatát jelentette. A rendőrség az állam létének szüksége eleme, mivel az állam karhatalom nélkül nem létezik. A társadalom és a rendészeti állomány közötti optimális kapcsolat kialakítása visszahat a köz biztonságérzetére és a társadalmi rend fenntartásának lehetővé tételére, amelynek révén az államérek megvalósulhat. E témakörnek bővebb kifejtésére a következő részben kerül sor.

A köz szolgálatával, mint hivatással szemben az általános közbizalom megőrzése, megerősítése a közszolgálat jó rendje, valamint annak eredményes és hatékony működése érdekében szükséges, hogy az erkölcssértések elkövetése erkölcsi jogkövetkezményeket vonjon maga után. Ehhez olyan készségek elsajátítása és azok hatékony alkalmazása

szükséges, ami a rendőri hivatással szemben támasztott magasabb erkölcsi elvárások megismerésén túl, azok elsajátításának és belsővé tételének elengedhetetlen eleme.

Az erkölcs és az erények szerepe a rendőri hivatásban

Az erkölcs fogalmi meghatározását tekintve olyan magatartást befolyásoló normarendszer, amelyet tág értelemben a társadalom, szűk értelemben pedig az emberi közösség kisebb csoportja, jelen esetben a hivatásos szolgálatot teljesítő rendőrök alkotnak. (Zlinszky 2002: 13)

A normarendszer tehát szűkebb értelemben az egyes hivatások által alkotott normák rendszerbe foglalt gyűjteményét jelenti. Azokat a normákat, amelyekkel az adott hivatás, vagyis esetünkben a rendőri hivatás jobbá, a szolgálati feladatok ellátása hatékonyabbá tehető. Ezek egyszerre tartalmazzák a hagyományos elemeket és azokat az elemeket, amelyekkel a hivatás modernizálásának köszönhetően változásokon mentek keresztül. Ahhoz, hogy ezeket kiszűrni és rendszerezni lehessen, érdemes az erények témakörében kicsit jobban elmerülni.

Az erény egyfajta viselkedési mód és érzés, egyfajta törekvés, készség, ami iránymutatásul szolgál arra, hogy adott helyzetekben bizonyos módon cselekedjünk. (Warburton 2000: 65) Arisztotelész Nikomakhoszi etikája szerint az erényeket a következőképpen lehet osztályozni: észbeli és erkölcsi erények. Az észbeli erények a bölcsesség, az élelátás és az okosság; az erkölcsi erények a nemes lelkű adakozás és a mértékletesség. Ennél fogva, ha tehát az erkölcsről beszélünk, akkor nem azt mondjuk, hogy az illető bölcs vagy éles eszű, hanem mindinkább azt, hogy szelíd vagy mértékletes. A bölcslet is dicsérettel illetjük lelkének állapotához mérten, a lelkialkatot pedig, mely dicséretet érdemel, erénynek nevezzük. (Arisztotelész 1997: 12) Az erények, mint a lantjáték, gyakorlással elsajátíthatók. Így, ha az igazságos tetteket gyakoroljuk igazságossá, ha a mértékletes tetteket gyakoroljuk mértékletessé, ha a bátor tetteket gyakoroljuk bátorra leszünk. Amit bizonyít az államok életében a tapasztalat, mely szerint a törvényhozók szoktatással igyekeznek a polgárokat jó erkölcsökre nevelni, s minden törvényhozói akarat erre irányul, ki ebben nem helyesen jár el az célt téveszt, s nem fog különbözni ebben a tekintetben a jó kormányzás a rossztól. (Arisztotelész 1997: 13)

Az erény a magatartásban, vagyis a tettekben megmutatkozó olyan emberi jó cselevés, mely ugyan tudatában van cselekedetének lehetséges rossz mivoltával, azonban a végső cselekvést nem az határozza meg, hanem mindinkább a jó és a jóra való törekvés. Az

emberek erkölcsi szempontból ideálisan elvárt módon történő viselkedése, valamilyen erkölcsi szempontból fontos cél elérése Arisztotelész szerint a közösség feladata. (Boda 2018 1. rész: 38)

Az erények olyan jó cselekedetek, melyek révén a személyiségjegyek egyedivé válhatnak. (Boda 2018 1. rész: 41) Az egyedi volta által válik meghatározhatóvá az, hogy az egyes hivatásrendeken belül milyen erények azok, amelyekkel a hivatás gyakorlása jobbá tehető. A jó személyiségjegyekkel rendelkező ember jó cselekedeteket fog végrehajtani, ahogy a jó tettek mögött is jó szándék lapul. A jó cselekedetek tanulhatóak, a normákat meghatározó tulajdonságok elsajátíthatóak a közösség feladata. A jó tulajdonságok erősítésével és arra történő nevelésével lesz mindez egyre természetesebb, és válik végül belsővé. A rendőri hivatás közössége a rendőri szervezet maga. A jó emberből jó rendőr lesz, aki hivatását a jó szellemében fogja gyakorolni. Az erények és a személyiség jegyei elő fogják segíteni a jó cselekedetet. Az emberi viselkedéssel szemben többféle erkölcsi vagy morális szempontból való elvárás is megfogalmazható. (Boda 2018 1. rész: 41) Az erénnyel rendelkező személy számára az erény az ő kiválósága, azaz olyan pozitív értékkel rendelkező személyiségjegye, amellyel személyisége jobbá válik. (Boda 2018 1. rész: 41)

Az erényeket befolyásoló tényezők az úgynevezett hajlamok, azok a helyes viselkedésre sarkalló tényezők, melyek szokássá tehetőek. A szokások pedig reflexekké, melyek az emberi viselkedést egy adott cselekvésben, a belsőből induló jó reakciót természetességgel váltja ki. Az erények ideális hajlamok és a hozzájuk kapcsolódó helyes viselkedéssel szemben többféle erkölcsi és morális szempontból elvárásaként támasztott kötelesség vagy parancs fogalmazható meg. Attól függően, hogy az erkölcsi normák milyen közösség számára fogalmazznak meg kívánalmakat, erények szempontjából ideális hajlamokat, válik egyúttal a tanulmány szempontjából a rendőri hivatásban szolgálatot teljesítő rendőrök számára meghatározóvá.

A rendőri hivatással összefüggésbe hozható erények vizsgálata az etikával, mint az erkölccsel foglalkozó filozófiai tudománnyal veszi kezdetét. A helyes és helytelen cselekvés kérdésköre a tudatos emberi cselekvéseknél válik jelentőssé. A tudományág tehát a tudatos emberi cselekvések körében, azok helyes vagy helytelen voltának alapvető kérdéskörével foglalkozik. A rendőri erkölcs a hivatás számára előírt normák, szabályzatok rendszerét alkotja.

A rendőri hivatás gyakorlása során fellépő erkölcsi kérdések összetettek, mindemellett a rendőri állománnyal szemben a rá ruházott hatalomnál fogva a társadalom magasabb szintű erkölcsiséget vár el. A rendészeti hivatás gyakorlása épp ennek okán bír

igencsak nagy relevanciával, hiszen a munkavégzés minden mozzanata morális tartalommal töltődik.

A jog és erkölcs a rendőri hivatásban

A jog és erkölcs olyan szabályozó rendszerek, amelyek kölcsönösen hatással vannak egymásra, így egymás nélkül nem értelmezhetőek. A jog – szerepe szerint – az állam által követendő szabályrendszerek összessége, ami adott keretei között írásba van foglalva és adja azt a normarendszert, ami a társadalom tagjainak mindennapi életét szabályozza. A jognak elengedhetetlen eleme, hogy erkölcsi értéket hordozzon magában. Az erkölcs, mint egyfajta kontroll, mérték és érték szerepét tölti be ebben a rendszerben.

Az állam által meghatározott normák csak akkor tudják betölteni szerepüket, ha az érintett jogalanyok, akiknek szól, vagyis akikért a szabályozás történik, minél nagyobb mértékben azonosulnak vele, önként, belső indíttatásból követik azt. Ilyen tekintetben a jog is erkölcsi értékévé válik, belsővé válik, a belső morális értékrend része lesz. Éppen ezért az általa megkívánt magatartást nem a szankciótól vagy legalábbis nem kizárólag a szankciótól való félelem motiválja, hanem a benne megjelentekkel való azonosulás, az azokkal történő egyetértés. (Baraczkáné 1993: 19-20) A rendőrök esetében ez azt jelenti, hogy a hivatás számára meghatározó és azt szabályozó jogi előírásoknak olyannak kell lennie, ami egyértelműen deklarálja a rendőri szolgálattal együtt járó cselekvési sorokat. A cselekvésnek pedig oly mértékűül szolgál, a magatartási formákat úgy irányítja, hogy végül a rendőr is érzi a szabálynak funkciója van, rendeltetése értelmes és válik számára szükségletté. (Baraczkáné 1993: 20)

Mindez természetesen azt is jelenti, hogy ha a szabályzatban értelmetlen, célszerűtlen, felesleges, sokkal inkább kifejezetten káros és nem előremutató normákat állítanak elé, akkor a joggal szemben támasztott és az előbbieken kifejtett bizalom megrendül, a rendőr azzal nem fog tudni azonosulni, ami ezáltal az egész rendszerre nézve káros lehet. Ez esetben következik be az, hogy a rendőr válogatni kezd a helyes és helytelen szabályok között, és közülük csak az általa helyesnek vélteket kívánja betartani. Ez mindenképpen rossz. A jognak általában, de a rendőrökre vonatkozó jognak kifejezetten és hangsúlyozottan feltétele, hogy a jogalkotó döntse el, hogy a szabály helyes vagy helytelen. A jogalanynak, vagyis ez esetben a rendőrnek pedig feltétlenül védelmeznie kell a jogszabály szükségességét és funkcióját a jogbiztonság érdekében. (Baraczkáné 1993: 20) A rendőrökre vonatkozó szabályozásban mindez azt jelenti, hogy a szabályokat és szabályzókat – bármilyen szintű jogforrás is legyen – a rendőröknek

engedelmességgel követnie kell. Épp ez a követelmény alapozza meg ugyanis a parancs-végrehajtás intézményrendszerét, amelyben a parancs kiadója mindig felelős saját döntéseiért, annak végrehajtója pedig – hacsak az nem bűncselekmény elkövetésével jár – mindenkor köteles azt végrehajtani. Az élethivatásként választott rendőri pálya, mint a közszolgálat, ezeknek a feltételeknek a tudatával vállalható. (Baraczkáné 1993: 20)

A rendőri etika, a szakmai etika, a hivatás etika az adott szervezet keretein belül alkalmazza a hivatás számára előírt általános etikai elveket és normákat. (Boda 1993: 29)

Erdős István szerint a rendőri szakma fokozott erkölcsi veszélyeztetettsége a következőképpen foglalható össze: „A jogi normák alkalmazása diszkrecionális (mérlegelési) feladatokat hárít a rendőrré. A jog általános normáin túlmenően a rendőrnek többnyire egyedül kell döntéseket hoznia. A rendőr a legális erőszak monopóliumával rendelkezik, a hatalommal visszaélés állandó veszélye fenyegeti. A rendőr a bűn közvetlen közelében él és dolgozik, ezért fokozottan veszélyeztetett. A rendőr katonailag, hierarchikusan szervezett testület tagja, az ilyen testületek pedig hajlamosak arra, hogy belső „saját erkölcsöt” alakítsanak ki és várjanak el tagjaitól.” (Erdős 1997: 24-25) A képzésnek ebben fontos szerepe van, méghozzá olyan szempontból, hogy a szolgálatot teljesítő rendőrnek a szakmai elvárások mentén jogszerűen és szakszerűen kell napi feladatát ellátnia. Azonban a tanultak elsajátítása mellett a legfontosabb, hogy azokat hogyan fogja alkalmazni. Ekkor kap kiemelt jelentőséget a rendőri hivatás erkölcsi normarendszere, aminek szerepe nem csupán a társadalommal folytatott interakciók során lesz releváns, hanem a kollegialitásban is, ami nem csak a beosztottakra, hanem a vezetőkre is egyaránt érvényes kell, hogy legyen.

A diszkrecionális döntés Delattre szerint a rendőri hivatás speciális velejárója, amellyel a rend fenntartása és a béke megőrzése érdekében szabad döntések meghozatalára hatalmazzák fel a rendőrt. A különleges szabadságjogok azonban különleges köteleességekkel járnak. Azonban ezekre a diszkrecionális döntésekre sem törvényi, sem egyéb szabályozási előírás nincs. (Delattre 2011: 49) Elengedhetetlen a rendőrök képzése arra vonatkozólag, hogy miként is gyakorolják a számukra biztosított széleskörű diszkrecionális/mérlegelési jogkört. (Delattre 2011: 50)

Tekintettel a munkavégzés sokrétű voltára, nem válik annak minden részlete szabályozhatóvá, ezért kapnak igencsak nagy szerepet a hivatásos emberek önálló döntései. A döntések relevanciája az annak meghozataláig vezető úton a döntéshozó erényei révén válik meghatározóvá.

A rendőri hivatás erkölcsi értelemben vett története

A rendőri erények a rendőri tevékenység, vagyis a hivatásos szolgálattal összefüggő feladatellátásra vonatkozó erények. A rendőri erényekkel összefüggésbe hozhatóan az e témakörrel foglalkozó szerzők munkásságukban számos erényt jelöltek meg rendőri erényként. A rendőri erkölcs témakörében végzett kutatásom a kiegészítéstől napjainkig terjedő időszakban vizsgálja a hivatást érintő erkölcsi érintettségű szakirodalmakat.

1. *A dualizmus kora /1867-1918/*

Az általam vizsgált korszak első állomásaként a dualizmus korában folytattam a rendőri szolgálattal kapcsolatba hozható erények feltárására vonatkozó kutatást. A tanulmány korlátait figyelembe véve a témakört érintő kutatott teljes szakirodalom bemutatására nincs lehetőségem, ezért azokból kiemelek néhány jellegzetesnek tekinthetőt.

Az állami és társadalmi jelenségek között nincs még egy, melynek természete tekintetében annyira eltérne a felfogás a tudományban és az életben, mint a rendőrség működése – fejti ki Concha Győző: A rendőrség természete és állása szabad államban címet viselő értekezésében. Mindemellert különbség mutatkozik a rendőrség állása, az emberi életben betöltött szerepe/szolgálata és értékének vonatkozásában is. Az állami és a társadalmi szervezet, valamint a rendőri működés kapcsolatát az ember nélkülözhetetlen java felől közelíti meg, ami a szabadság sorsa. (Concha 1901: 299)

Concha szerint a közrend az emberi szükségleteknek, az állami szervek és az egyének a közös jó tekintetei szerinti – a jog és természeti erők korlátai között elhelyezkedő – összehangolt működését jelenti. Ebből kifolyólag a rendőri feladatellátás a közhatalomnak azon tevékenysége, amely eme összehangolt működésnek és a szükségletek kielégítésének az emberi akarattól vagy természeti erőktől függő előfeltételeit hivatott állandó örkődéssel, széleskörű diszkrecionális hatalommal és fizikai erő azonnali alkalmazásával létrehozni és fenntartani. (Concha 1901: 309)

A dualizmus korának másik meghatározó szakirodalmá Rédey Miklós: A jó rendőr tízparancsolata. (Rédey 1916) A könyvet Rédey az őrszemélyzet okulására, nevelésére szánta, mely a rendőri szolgálat általános tanait tartalmazta. (Nándori 2018: 308) Vészterhes időszak volt ez a rendőrség történetében. A könyv megírásakor az akkorra már harmadik éve zajló első világháború miatt igencsak

megfogyatkozott az állomány, emiatt volt szükség a bővítésre. Ami azonban az egyik legfontosabb cél volt – és ebben Rédey Miklós is kivette szerepét a könyv megírásával –, a megfelelő rendőrképzés. A könyvet az őrszemélyzetnek szánta, tehát azoknak, akik még állományban voltak és felügvették az újonnan felszerelőket. „Az erkölcsi alaptézisek lefektetése olyan iránymutatást adhat, mely vezérfonalként szolgálhat a rendőri munka során.” (Nándori 2018: 307) Rédey legfőbb tanítása, hogy a józan ész, a lelkiismeretes kötelességtudás és a becsületes egyenesség vezéreljék minden útjában a rendőrt, ha jó rendőr akar lenni. (Rédey 1916: 1) A jó rendőr tízparancsolata a következőképpen épül fel: légy hű és kötelességtudó; erős; józan és mértékletes; szorgalmas; tapintatos; lelkiismeretes; emberséges; talpig ember és mindemellett ne légy: részrehajló és túlérzékeny. (Rédey 1916: 106-110)

2. *A két világháború között /1919-1945/*

A Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának jelentős részét azonnal, a rendőrség állományát fokozatosan bocsátották el a későbbiek folyamán. Az 1945-ben újjászervezett közigazgatás alapjait a két világháború között funkcionáló közigazgatásban kidolgozott alapelvek jelentették. (Sallai 2019: 136)

A jó rendőr – jó ember címmel Siculus tollából 1924-ben született írás szerint a hivatással szemben támasztott követelmények a következők voltak: a felebaráti szeretet, a lovagiasság, az önfeláldozás és a könyörületesség. (Siculus 1924: 1-2)

„Az erkölcs” címmel, 1927-ben dr. Scitovszky Béla belügyminiszter által írt cikk az általa az erkölcsök védelme érdekében kibocsájtott rendeletről és visszhangjáról ír. A társadalom és a sajtó érdeklődését egyaránt felkeltő és egyben közvéleményt is formáló 151.000/1927. B.M. rendelet jelentősége igencsak értékteremtőnek volt tekinthető. A rendelet az egyént, a társadalmat, az állami berendezkedést és magasabb rendű céljait érintő szükséges közvélemény öntudatát is formáló intézkedésnek volt tekinthető. A kérdés az etikai szempontok szerint felépülő rendelkezések kívánalmát tartalmazta, mert az állami és társadalmi konszolidáció fokozatos fejlődése egyre jobban érezte hatását a családra és az egyénre egyaránt. (Scitovszky 1927: 9)

Az a hatalmas lelki érték és erő, mely az erkölcsben rejlik tette az embert a föld magasabb rendű teremtményévé. Az emberi életnek ugyanis nincs olyan megnyilvánulása, amelyben az erkölcsnek vezető szerep ne jutna. (Scitovszky 1927: 9) „Az egyéni élet teljessége és tartalmassága, a családi élet tiszta melege, a társadalom

harmóniája, egészséges fejlődése, a hatalom benső ereje, a nemzeti öntudat jogosultsága mind abból a csodálatos, kimeríthetetlen gazdagságú gondolat tiszta forrásából merít magasabbrendű tartalmat és erőt, melynek erkölcs a neve.” (Scitovszky 1927: 9)

Az erkölcs Platón szerint lelki harmónia - fejt ki Scitovszky, ami valódi egyensúlya minden erőnek, ösztönnek és törekvésnek, mert a harmónia maga a boldogság, az erkölcsös ember önmagában boldog, a rossz pedig boldogtalan.

„Az emberi élet tehát csak akkor felel meg a hivatásának, az emberi munka gyümölcse akkor nyújt áldást, művészet, irodalom, tudomány, közigazgatás, politika, közigazgatás, szóval az emberi élet bármely megnyilvánulása csak akkor lendíti előre egy nemzet fejlődését és boldogulását, ha az erkölcs öröklött törvényeit követi.” (Scitovszky 1927: 9) Az állam életében, az egyéni és a társadalmi folyamatos interakciókban aktívan kell érvényesülnie az erkölcs parancsainak. (Scitovszky 1927: 9)

„Tiszta erkölcs a legkisebb nemzetet is nagygyá emelheti, erkölcs nélkül a leghatalmasabb nemzet is elsorvad. Akár az egyén, akár a társadalom vagy nemzet életét vizsgáljuk: belső világának leghűbb tükörképét erkölcsében találjuk meg. Ahol az erkölcs tiszta, ott az élet is boldog, harmonikus, ahol az erkölcs homályba vész, ott az élet beteg és boldogtalan.” (Scitovszky 1927: 9) Az erkölcsi értékek Forgács József 1942-ben írt tanulmányában a következőképp fogalmazódtak meg: szociális érzék, hidegvér, igazságérzet, hűség, engedelmesség, kötelességtudás, példamutatás és lelkiismeretesség jellemezték az akkori rendőr erényeit. Mindemellett a hazaszeretet, az Alkotmány és Magyarország Kormánya iránti hűség, törvények és rendeletek megtartása, előljárók iránti engedelmesség, hivatali titok megőrzése, hivatali kötelességek pontos és lelkiismeretes teljesítése, igazságszeretet, pártatlanság és hozzáférhetetlenség, bátorság, fáradhatatlanság, bajtársiasság, önképzés, rendőrsírok gondozása és a hősi halottakról megemlékezés is fontos szerepet játszott az erkölcsi értékek között, melyek a jó rendőrt jellemezték. (Forgács 1942: 6-14)

3. *A szocializmus kora /1946-1989/*

A szocializmus korában a rendőri hivatással szemben – összefoglalásképpen – a következő kívánalmak kerültek előtérbe: a becsületes kötelességteljesítés; példamutatás, alárendeltekkel való gondoskodás, őket öntudatos hazafiakká nevelés; szolgálatban és szolgálaton kívül egyaránt a magyar nép igaz fiához méltó módon történő viselkedés.

Az erkölcsi-politikai szilárdság elsősorban azt jelentette, hogy a rendőrség minden beosztottja

tökéletesen ismerte a párt politikáját, annak hűségese harcosa, és ennek a politikának az egész tevékenységét a nép és a haza szolgálatába állítja.

„A magyar államrendőrség a demokratikus állami rend és az ország belső közbiztonságának, köznyugalmának őre, a demokratikus magyar állam és a magyar nép bizalmának letéteményese. Kötelékébe csak azok tartozhatnak, akik esküvel fogadott hivatali kötelességeinek híven, bátran megfelelnek, a demokratikus szellemről és hivatásérzetről áthatva életüket szentelik rendőri szolgálatuknak.” (1. sz. melléklet: 315) (...) „A hivatali, szolgálati fegyelmet szigorúan tartásuk, előjárókhöz legyenek őszinték, hűségese és ragaszkodók: erkölcsös józan életmód, pártatlanság, politikai tisztánlátás, igazságszeretet és megvesztegethetetlenség, törvénytisztesség, éberség, bátorság, önmérséklettel és tapintatossággal párosult erély, törhetetlen hűség a demokratikus magyar államhoz, valamint fáradalmat, és megalkuvást nem ismerő kötelességérzet, mintaszerű fegyelmezetttség legyenek a legfőbb jellemvonásaik.” (1. sz. melléklet: 315)

4. *A rendszerváltástól napjainkig /1990-2021/*

A rendőri hivatás történetének erkölcsi szempontból releváns szakirodalmát a tanulmány kereteire figyelemmel, röviden mutattam be. Azonban ebből is jól látszik, hogy melyik korban, milyen erkölcsi iránymutatások, vagyis elvárások mentén lát(hat)ták el a napi szolgálati feladatokat a rendőrök. Ezeket a tulajdonságokat/jellemvonásokat különösebb válogatás és rendszerezés nélkül gyűjtöttem össze azokból a rendőri hivatásról szóló szakirodalmakból, amelyeket a kutatásom során eddig feldolgoztam. Ami a rendőri hivatás fejlődéséről összességében elmondható, hogy az szervezetében, működésében, vezetésében és irányításában is fejlődésen ment keresztül. Az e témakörrel foglalkozó szakirodalmak jórészt alapvetően a rendőrség feladata és a hozzá köthető képzések köré voltak csoportosíthatóak. Ez alapján megállapítható, hogy minden korban foglalkoztatták a rendőri hivatásról szóló szakirodalmak szerzőit azok a tulajdonságok vagy nevezük jellemvonásoknak, amiktől a hivatás szakmailag hatékonyabbá, a szervezet működése jobbá tehetőek voltak. Az azonban, hogy a kitűzött cél milyen mértékben váltotta be a hozzá fűzött reményeket nem a statisztikai adatokból szűrhető le, hanem mindinkább abban, hogy a rendőri hivatáshoz köthető feladatellátás mennyire érte el célját. Ami a jelenlegi helyzetet érinti, a feladatmeghatározás és az erkölcsi iránymutatások vonatkozásában a következő szabályozások vannak hatályban.

A rendőrség alapvető feladata – Magyarország Alaptörvényének 46. cikke szerint – „a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. A rendőrség részt vesz a jogellenes bevándorlás megakadályozásában.” (Magyarország Alaptörvénye. 46.cikk) Feladatát az Alaptörvényt követően továbbá, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény határozza meg. Eszerint „az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, a bűncselekményből származó vagyonvisszaszerzése, valamint az idegenrendészeti és menekültügyi feladatok ellátása.” (A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1.§(1) A feladatmeghatározáson túl a rendőr szolgálati tevékenységére vonatkozó előírásait a szolgálati szabályzat tartalmazza.

A hatályos 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (A rendőrség szolgálati szabályzata. 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet) a rendőrség szolgálati szabályzatában külön rendelkezik a szolgálati előjáró és feljebbvaló, valamint az alárendelt kötelességeiről. A magatartási szabályokról, illetve annak létjogosultságáról kevés leírást tartalmaz. A rendőri hivatással járó szolgálati feladatok ellátása erkölcsi tartalommal töltődik, amely nem képzelhető el viselkedési szabályokat előíró etikai kódex nélkül. Jelen esetben a közszolgálati hivatásrendeknek szolgál iránymutatásul és olyan hivatásetikai alapelveket tartalmaz, amelyek a hivatásos állomány számára követelményt ír elő, betartása pedig kötelező érvényű. (A rendőrség szolgálati szabályzata. 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 88-89.§)

A rendvédelmi hivatás etikai alapelveiről Hszt. (a későbbiekben: Hszt.) rendelkezik. E törvény szerint „a rendvédelmi hivatás etikai alapelvei a hivatásos állomány tagjai tekintetében különösen a hűség, a nemzeti érdek előnyben részesítése, a méltóság és a tisztesség, az előítéletektől való mentesség, a pártatlanság, a felelősségtudat, a szakszerűség, az együttműködés és az arányosság.” (Hszt. 14.§ (1)) Ezenkívül külön rendelkezik „a vezetői beosztást betöltőkkel és a rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban álló vezetőkkel szemben támasztott további etikai alapelv a példamutatás, a szakmai szempontok érvényesítése és a számonkérési kötelezettség.” (Hszt. 14.§ (3))

A Magyar Rendvédelmi Kar (a továbbiakban: MRK) működéséről a Hszt. XXIX. fejezetében (Hszt.290/A.-339.§) rendelkezik a jogalkotó, e szervezeten belül az MRK Rendőrségi Tagozata (Rendvédelmi Kar) felel a rendőri állomány vonatkozásait illetően. Az MRK feladata szerint „az MRK a közös értékalapú, egységes

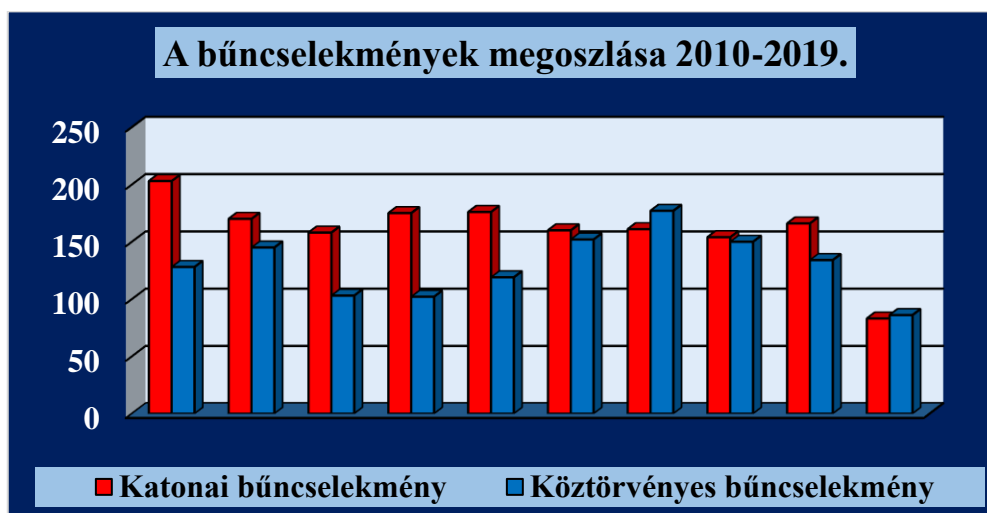
rendvédelmi hivatásrend megerősítése érdekében - önkormányzati elven alapuló, rendvédelmi szakmai köztestületként, országos szervezetként - a rendvédelmi szervek hivatásos és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állománya önszabályozásával, szakmai továbbképzésével, a rendvédelmi szervek tevékenysége minőségének jobbításával kapcsolatos feladatokat látja el." (Hszt.290/A.-339.§) Külön Rendvédelmi Hivatásetikai Kódex és Magyar Rendvédelmi Etikai Eljárási Szabályzat rendelkezik, amelynek megfelelően kell eljárnia egy rendőrnek a Hszt. szerint. Egészen pontosan „etikai vétséget az követ el, aki a Hszt. 14.§-a szerinti rendelkezéseket és a Rendvédelmi Hivatásetikai Kódex rendvédelmi szerv hivatásos vagy rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állományára vonatkozó előírásait, valamint az Alapszabály vagy az Etikai Eljárási Szabályzat rendelkezéseit megszegi.” (Hszt.297.§ (4))

A Becsületbíróság jogintézményéről és annak működéséről Lippai Zsolt és Kardos Sándor ír „A Becsületbíróság működésének helye és szerepe a fegyelmkezelés rendszerében” című tanulmányában.

Ebben a Becsületbíróság jelenlegi rendszerét megelőző történelmi előzményeket, megalakulásának körülményeit, a Becsületbíróság működését meghatározó alapvető jogkört, tevékenységet és az azóta eltelt öt év tapasztalatait fejtik ki és értékelik. (Lippai-Kardos 2021: 469-485)

Az erkölcsi normarendszernek vannak állandó és változó elemei. Ezek közül az állandó elemek azok, amelyek értékállóságuknak köszönhetően olyan iránymutatásokat tartalmaznak, amelyek a rendőri hivatás gyakorlásának elengedhetetlen és azzal szorosan összefüggő elemeit képviselik, korszaktól függetlenül. Azonban emellett vannak olyan változó elemek, amelyek az adott kor társadalmi változásaihoz vagy a hivatás külön szakcsoportjának kívánalmaihoz igazodva töltik be rendeltetésüket.

Az etikai vétségeken túlmenően a rendőrök által elkövetett bűncselekmények megoszlásáról az alábbi táblázat készült (1. ábra), amelyre az Országos Rendőr-főkapitányságon töltött gyakorlatom (BMTSKF/16-2/2020) során tehettem szert.

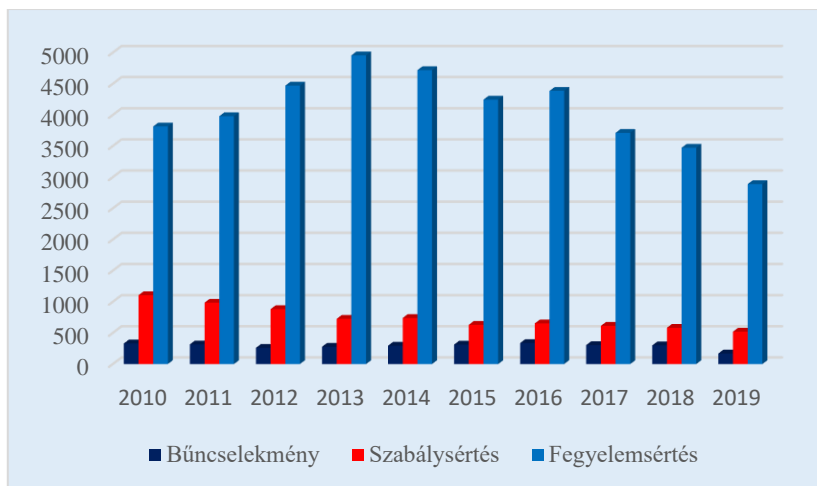

1. ábra: A rendőri állomány által elkövetett bűncselekmények megoszlása

Forrás: Országos Rendőr-főkapitányság Személyügyi Főigazgatóság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztálya

A rendőri állomány által elkövetett bűncselekmények megoszlása tekintetében a 2010-2019 közötti évek alatt a katonai és köztörvényre üldözendő bűncselekményeket szemlélteti az ábra.

Eszerint figyelemre méltó, hogy az utolsó így vizsgált évben szinte a felére csökkent mind a kétféle bűncselekmény elkövetésének aránya.

2. ábra: A rendőri állomány által elkövetett bűncselekmények, szabálysértések és fegyelemsértések ügyében elrendelt és vizsgált ügyek eloszlása

Forrás: Országos Rendőr-főkapitányság Személyügyi Főigazgatóság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztálya

A következő ábra (2. ábra) a 2010-2019. év közötti bűncselekmények, szabálysértések és fegyelemsértések ügyében elrendelt és vizsgált ügyek eloszlását mutatja. Ebből a bűncselekmények és a szabálysértések számában mutatkozó stagnálás mellett a fegyelemsértés csökkenő tendenciája is megállapítható. Ez köszönhető a parancsnoki odafigyelésnek, valamint az ellenőrzési és számonkérési kötelezettségek végrehajtásának. Emellett az állomány részéről a hivatástudatnak, az ezzel összefüggő fegyelmezett magatartásnak és az elvárásoknak történő megfelelés is javuló tendenciát eredményezett.

A rendőri hivatás történetével összefüggésbe hozható erkölcsi elemek rövid összefoglalása

A feltárt rendőri hivatással összefüggésbe hozható erkölcsi elemekről összesítő táblázatot készítettem. A táblázatban koronként szedtem külön azokat az elemeket, amelyeket a kor rendőrével szemben elvárásaként támasztottak (1. táblázat).

Korok	A rendőri hivatás történetének erkölcsi elemei
A dualizmus kora /1867-1918/	állandó örködés, széleskörű diszkrecionális hatalom, fizikai erő azonnali alkalmazása, bátorság, hűség, becsület, magabiztosság, kötelességtudás, bajtársiasság, nyugodtság, tiszteletadás, udvariasság, szabályszerű megjelenés
A két világháború közötti időszak /1919-1945/	kötelességtudás, igazságszeretet, nyugodtság, bátorság, udvariasság, bajtársiasság, jóakarát, jószívűség, hűség, lelkiismeretesség, önképzés, pártatlanság, hivatásszeretés, vallásosság, sportkedvelés, jókedélyűség
A szocializmus kora /1946-1990/	őszinteség, hűség, pártatlanság, igazságszeretet, megvesztegethetetlenség, törvénytisztelet, bátorság, fegyelmezetttség, hivatástudat, tapintat, szorgalom, példamutató magatartás, politikai tisztánlátás, példás családi élet, józan ítélőképesség, józan ész, emberszeretet, hivatásszeretet, hazaszeretet, munkaszeretet
A rendszerváltástól napjainkig /1990-2021/	hűség, nemzeti érdek előnyben részesítése, méltóság, tisztesség, előítéletektől való mentesség, pártatlanság, felelősségtudat, szakszerűség, együttműködés és arányosság, példamutatás, szakmai szempontok érvényesítése, számonkérési kötelezettség

1. táblázat: A rendőri hivatással összefüggésbe hozható erkölcsi elemek

Forrás: Saját szerkesztés

Az erények, vagy ahogyan a tanulmány elején is írtam a személyiségjegyek elsajátíthatóak és fejleszthetőek. Belsővé tételüknek folyamata a rendőri képzés szerves részét képezi, mind az elméleti, mind a gyakorlati oldalára egyaránt külön figyelmet kell szentelni.

Természetesen az efféle ismeretek, vagyis a tanultak elsajátításának próbája a napi szolgálati feladatok ellátása során mutatkozik meg, amikor már élesben kell felelősségteljes és körültekintő döntéseket hozni. Ezért sem mindegy, hogy a rendőri etika szerepe a képzésben milyen hangsúlyt kap. A tanulási folyamat a képzés végén nem áll meg, hanem tovább folytatódik szakmaspecifikus területen.

A rendőri hivatással összefüggésbe hozható szabályzatok sora végtelen. Az ezeknek való maradéktalan megfelelés nem kis kihívást jelent egy hivatásos számára. Érdeemes lehet ezeknek a szabályzatoknak az újragondolása, modernizálása, átláthatóbbá, kiszámíthatóvá, egységessé és hatékonyabbá tétele, ugyanis a sok szabályozás gátat szabhat a fejlődésnek. A speciális szakágaknak megvannak azok a sajátosan elvárt személyiségjegyei, amivel az adott szakterületben történő munkavégzés jobbá és hatékonyabbá tehető.

Az egységesség szerepe a rendőri hivatáson belül kulcsszerepet kell, hogy betöltsön. Hiszen az egységes irányítás egységes szabályzatok mentén tölti be rendeltetését. Épp ezért az egységes szabályzatokat részben vagy egészben mellőző szokásjog félreviheti egy szervezet működését. Kiszámíthatatlanná teheti a rendszert vagy alakíthat ki olyan, az egységes normától merőben eltérő helyi sajátosságokat, amik kihatással vannak a feladatellátásra is.

Összefoglalás

A tanulmány alapján megfigyelhető, hogy minden korszaknak megvoltak a „speciális” normái, amelyek korszakonként különböztek, igazodva a társadalmi változásokhoz. A mai folyamatosan változó világban elengedhetetlen – figyelemmel erre is – az etikai kódex újragondolása.

A jelenlegi rendőri hivatást érintő előírások kis mértékben térnek ki a viselkedési szabályokra és azokra az erényekre, amelyekkel hatékonyabbá lehet tenni a szolgálati feladatok ellátását és elősegítik a rendőri állomány integrációját, amelynek köszönhetően javul a rendőri állomány és a társadalom közötti kapcsolat.

Az etikai kódex részletesebb újragondolása ebben mindenképpen előremutató megoldást jelenthet. Amennyiben ezen túlmenően, ha mindez kiegészül az abban foglaltak érvényre jutásával/juttatásával, illetve annak igényével, akkor már a javulás minden bizonnyal

pozitív következményt fog eredményezni a kívánt cél megvalósítása érdekében. Az egyéni felelősség mindebben a szervezeten belül, minden szolgálati feladatot ellátó rendőrré egyaránt értendő, így tehát a feladatörök különbözőségére és a hierarchiai rendszerben történő elhelyezkedésre tekintet nélkül, az abban foglaltak betartása és betartatása minden hivatásosra egyaránt vonatkozik.

Irodalomjegyzék

- A magyar királyi belügyminiszter 1927. évi 151.000. számú körrendelete, a közérkölciség védelméről. (1927) Belügyi Közlöny, 32/8. Kiadja a Magyar Királyi Belügyminisztérium [Letöltve: 2021.02.13.].
- A rendőri hivatás etikai kódexe. <http://www.police.hu/a-rendorsegrol/testulet/altalanosan/a-rendori-hivatas-etikai-kodexe>[Letöltve: 2021.04.24.].
- A Rendőrségről. 1994. évi XXXIV. törvény. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99400034.tv> [Letöltve: 2021.02.25.].
- A rendőrség szolgálati szabályzata. 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100030.bm> [Letöltve: 2021.02.27.].
- A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról. 2015. évi XLII. törvény. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1500042.tv> [Letöltve: 2021.02.26.].
- Arisztotelész (1997) Nikomakhoszi Etika. Részletek, I-III. könyv. Budapest, Európa Kiadó.
- Baraczkáné Nagy, M. (1993) Honvédetika-közszolgálati etika. In: Molnár, K. (szerk.) Katonai etika. Budapest, Zrínyi Kiadó.
- BMTSKF/16-2/2020. számú, a Belügyminisztérium Tudománystratégiai és -koordinációs Főosztályán a Gyakornoki rendszer keretében folytatott tudományos kutatásról szóló pályázata.
- Boda, L. (1993) Honvédetika-közszolgálati etika. In: Molnár, K. (szerk.) Katonai etika. Budapest, Zrínyi Kiadó.
- Boda, M. (2018) A hivatás és a katonai hivatás története és elemei. *Hadtudomány*, 2018. (3-4). doi: 10.17047/HADTUD.2018.28.3-4.135. http://mhht.eu/hadtudomany/2018/2018_3-4/ht201834_137-157.pdf [Letöltve: 2021.02.20.].
- Boda, M. (2018) Az alapvető katonai erények mibenléte és helyük a hosszú 19. századi magyar hadtudományos gondolkodásban I. rész – Az erények és a katonai erénylisták. *Hadtudomány*, 28/1. doi: 10.17047/HADTUD.2018.28.1.38

- http://real.mtak.hu/77911/1/HT20181_40_49_u.pdf
[Letöltve: 2021.02.20.].
- Concha, Gy. (1901) A rendőrség természete és állása szabad államban. In: Pauer, I. (szerk.) Értekezések a társadalmi tudományok köréből. XII. kötet 6. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia.
- Delattre, Edwin J. (2011) Character and cops. Ethics in policing. The AEI Press, Washington D.C.
- Erdős, I. (1997) Szakmai erkölcs. Érvek a rendőri etika mellett. Börtönügyi Szemle, 1997/2.
- Lippai, Zs.–Kardos, S. (2021) A Becsületbíróság működésének helye és szerepe a fegyelemkezelés rendszerében. Belügyi Szemle, 69. évf. 2021/3. doi: 10.38146/BSZ.2021.3.7.
<http://real.mtak.hu/122805/1/7.Lippai-KardosBelugyiSzemle2021.evi3.szam469-485.pdf>
[Letöltve: 2021.04.30.].
- Magyarország Alaptörvénye.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv>
[Letöltve: 2021.04.24.].
- MRK. Feladatai.
http://www.rendvedelmikar.hu/index.php?pageid=feladatok&security_code= [Letöltve: 2021.02.13.].
- MRK Rendvédelmi Kar.
<http://www.rendvedelmikar.hu/index.php?pageid=mrk-tagozatai&tag=rendorsegi-tagozat> [Letöltve: 2021.02.25.].
- Nándori, N. P. (2018) A rendőrség tízparancsolatának bemutatása. Pécs Határőr Tudományos Közlemények, XX. kötet.
- Rendvédelmi Hivatásetikai Kódex és a Magyar Rendvédelmi Kar Etikai Eljárási Szabályzata.
http://www.rendvedelmikar.hu/letoltes/document/document_327.pdf [Letöltve: 2021.02.22.].
- Rédey, M. (1916) A rendőri szolgálat vezérfonala. Budapest, „Pátria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság.
- Sallai, J. (2019) A magyar rendészet története. Budapest, Rendőrség Tudományos Tanácsa.
- Scitovszky, B. (1927) Az erkölcs. Pesti Napló, 78/47.
- Siculus (1924) A jó rendőr. Rendőrségi Szemle, 1/2.
- Warburton, N. (2000) Bevezetés a filozófiába. Budapest, Kossuth Kiadó.
- Zlinszky, J. (2000) Keresztény erkölcs és jogász etika. Budapest, Szent István Társulat Kiadó.
1. sz. melléklet a 225.444/1947. IV. 1. a. B.M. számú rendelet, 315.
- 1-2. ábra: Belügyminisztérium Tudománystratégiai és -koordinációs Főosztály BMTSKF/16-2/2020. számú: Gyakornoki rendszer keretében folytatott tudományos kutatásról szóló pályázatát nyertem el, amelyet az Országos Rendőr-főkapitányság Személyügyi Főigazgatóság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztályán töltöttem. Az ábrák Dr. Kardos Sándor r. alezredes, az Országos Rendőr-főkapitányság Személyügyi Főigazgatóság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztály vezetője által rendelkezésemre bocsátott ábrák.

Az Egységes Digitális Rádió-távközlő Rendszer (EDR) továbbfejlesztési lehetőségei

The opportunities for the development of the Unified Digital Radio Communications System (EDR)

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.53793/RV.2021.3.2](https://doi.org/10.53793/RV.2021.3.2)

Absztrakt

Kutatásom célja bemutatni az EDR rendszer (Egységes Digitális Rádió-távközlő Rendszer) továbbfejlesztési lehetőségeit a technológia és az elvárások tükrében. Irodalomkutatással az elmúlt évek hazai történéseit foglaltam össze, ezzel párhuzamosan bemutatva az 5. generációs mobilszolgáltatást és a meglévő EDR technológiát. Kutatásom alapján megállapítom, hogy az 5. generációs technológia képes kiszolgálni a készenléti szolgálatok által elvárt jövőálló mobilkommunikációs igényeket. Mivel több fázisban valósul meg ez az új technológia, adott a lehetőség, hogy az 5. generációs mobilszolgáltatás tervezése során szabványosításra kerüljön a készenléti mobilszolgáltatások által elvárt szintű szolgáltatás biztonság és megbízhatóság.

KULCSSZAVAK: EDR, SZÉLESSÁVÚ KÉSZENLÉTI KOMMUNIKÁCIÓ, 5G MOBILKOMMUNIKÁCIÓ.

Abstract

The aim of my research is to present the possibilities of further development of the EDR system (Unified Digital Radio Communications System) in the light of technology and expectations. With a literature research, I summarized the Hungarian events of recent years, in parallel, presenting the 5th generation mobile communication service and the existing EDR technology. Based on my research, 5th generation mobile communication technology is able to serve the future-proof mobile communication needs of Public Protection and Disaster Relief (PPDR) communication. As this new technology is implemented in several phases, there is an opportunity to standardize the aimed level of service reliability and security required by Public Protection and Disaster Relief during the design of the 5th generation mobile service.

KEYWORDS: UNIFIED DIGITAL RADIO COMMUNICATIONS SYSTEM (EDR), BROADBAND PUBLIC PROTECTION AND DISASTER RELIED (BB-PPDR), 5G MOBILE COMMUNICATION.

Miért szükséges szélessávú közrend- és katasztrófavédelmi rendszer?

Bevezetés

Az információs társadalom és a kritikus infrastruktúrákat veszélyeztető fenyegetések egyre nagyobb kihívások elé állítják a közrendvédelmi és katasztrófavédelmi, azaz a készenléti szolgálatokat. Ahhoz, hogy ezek a szervezetek minél hatékonyabban láthassák el feladatukat, szükséges, hogy az infokommunikációs hálózatuk is megfeleljen a mai kor magas követelményeinek.

Magyarországon jelenleg a kormányzati célú hálózatokról szóló 346/2010. (XII.28) Korm. rendelet alapján és az abban meghatározott jogosult szervezetek

részére feladatellátásuk során a hang-, és korlátozott mértékben az adatátviteli képességet az országosan kiépített Egységes Digitális Rádió-távközlő hálózat (EDR) rendszer biztosítja. A Rendeletben szereplő definíció szerint az EDR, a Schengeni Megállapodás, a Schengenben 1990. június 19-en aláírt Végrehajtási Egyezménynek 132., illetve 44. cikkében meghatározott követelményeket kielégítő, az Európai Távközlési Szabványosítási Intézet szabványa szerint működő e digitális, nyalábolt (trónkölt), kormányzati célú rádióhálózat.

A rendszer kiépítése 2006-ra történt meg, TETRA (Trans-European Trunked Radio) alapon. A folyamatos hálózatfejlesztés eredményeképp ma kb. 350 bázisállomásból álló, IP átviteltechnikán alapuló országos lefedésű EDR hálózat áll rendelkezésre.

Az alábbi készenléti szervezetek használják az EDR rendszert: Belügyminisztérium, Országos Rendőr-főkapitányság, Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, Nemzeti Közlekedési Hatóság, Magyar Honvédség, Országos Mentőszolgálat, Alkotmányvédelmi Hivatal, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Országos Vízügyi Főigazgatóság, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, Nemzeti Védelmi Szolgálat, Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, Terrorelhárítási Központ, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Ellenőrző Központ, Információs Hivatal, Nemzeti Adó- és Vámhivatal. Továbbá az ágazati kijelölt létfonosságú rendszerelemek, a felsőküszöbértékű veszélyes üzemek és a nagy országos szolgáltatók veszélyhelyzeti kommunikációs rendszere. Ez utóbbi szolgáltatók önkéntes csatlakozása a Belügyminiszter engedélyével történhetett meg.

Az EDR rendszer bemutatása

Az EDR a TETRA technológiára épül, mely egy, a professzionális felhasználói igények kielégítésére alkalmas mobil hírközlő rendszer, szelektív és csoportkommunikációs beszéd és adatátviteli szolgáltatásokkal. Alkalmazhatóságát a fejlett digitális jelfeldolgozási eljárásokra épülő átviteltechnika által biztosított zavarcsökkentett összeköttetések létesítésének lehetősége, a magas rendelkezésre állás, a gyors hívásfelépítés (-0,5s), az információvédelmi megoldások, és számos egyéb járulékos szolgáltatás biztosítja.

A TETRA rendszer által nyújtott szolgáltatások – más hírközlő rendszerhez hasonlóan – három csoportba sorolhatók. A teleszolgáltatások a végfelhasználói rádióterminál segítségével vehetők igénybe (pl. beszédhívás), míg a hordozószolgáltatások eléréséhez valamilyen külső berendezés csatlakoztatására van szükség (pl. számítógép, GPS vevő). A kiegészítő szolgáltatások a teleszolgáltatásokat (vagy azok igénybevételeinek módját) változtatják meg, illetve egészítik ki.

Az egyéni (ONE-TO-ONE) -, csoport-, körözüvény- és expressz (PUSH-TO-TALK) hívás a fentiek alapján a teleszolgáltatások csoportjába tartozik. A csoporthívás, mint a készenléti szervek beszédkommunikációjának legfontosabb platformja – a katonai alkalmazásoknál megszokott rádióháló szervezésű híradáshoz hasonlóan – egy félduplex megoldás. Ez annyit jelent, hogy egy csoportban egyidejűleg csak egyetlen tagállomás forgalmazhat, míg a továbbított információt a többi felhasználó hallgatja. A teljes TETRA hálózaton egyszerre akár több száz, egymástól teljesen független

beszédcsoporthoz is üzemelhet egymás zavarása nélkül, ami biztosítja a rendszert használó készenléti szervezetek és más felhasználói csoportok biztonságos híradását. Egy terminálra feltöltött beszédcsoporthoz közül a kezelő a csoportválasztó gomb (vagy menü) segítségével tudja kiválasztani a számára aktuálisan éppen szükségeset. A hálózatba definiált, megfelelő jogosultságokkal rendelkező diszpécser képes nagyon rövid idő alatt az egyes csoportok összekapcsolására (közös beszédcsoporthoz történő rendezésére), ami nagyban segíti – például egy katasztrófa esetén – a mentésben résztvevő különböző egységek (rendőrök, mentők, katonák stb.) közti együttműködést. (Ez a megoldás – az egységes európai szabványnak köszönhetően – nemzetközi feladatok együttműködési híradásának szervezésére is alkalmazható!) A felhasználó egyéni hívásokat – a hálózatban számára beállított jogosultságoknak megfelelően – kezdeményezhet (és fogadhat) akár saját csoporton belül, akár másik csoportba (TETRA), de lehetséges összeköttetés létrehozása egy másik alközponti szám, illetve nyilvános vezetékes-, vagy mobiltelefon előfizetői szám irányába is. Ebben az esetben a kommunikáció két felhasználó között zajlik, azt más tagállomás nem hallja. A tárcsázás megkönnyítését a beépített telefonkönyv mellett programozott gyors hívó gombok is segíthetik.

A kiegészítő szolgáltatások számos olyan lehetőséget is biztosítanak a nyilvános hírközlő rendszerek esetében megszokottak mellett (mint például hívásátirányítás, hívásvárakoztatás, hívástartás, hívástiltás, hívó fél azonosítás), melyek speciálisan a készenléti szervek igényeinek megfelelően kerültek kialakításra. A vészhívás funkció a bajba jutott felhasználó számára egyetlen gombnyomással elérhető, melynek következtében segélykérését a csoport összes tagállomása és a diszpécser is fogadja, akár a meglévő összeköttetések bontása árán is. A dinamikus csoport hozzárendelés segítségével lehetőség van arra, hogy a jogosultsággal rendelkező diszpécser a hálózaton keresztül, a technikailag arra alkalmas terminálokra újabb csoportokat programozzon, vagy adott feladat végrehajtása érdekében független csoportokban tevékenykedő felhasználókat közös csoportba szervezzen. (A feladat végrehajtását követően a feltöltött csoportokat a diszpécser törölheti.) A belehallgatás funkció segítségével a jogosultsággal rendelkező diszpécser betekintést nyerhet a saját felügyelete alá tartozó két felhasználó közti hívásba (azok tudomása nélkül), ezzel ellenőrizve például a forgalmazás szabályainak betartását. Hasonló szolgáltatás a környezet figyelés, melynek aktiválása esetén a jogosult diszpécser (parancsnok) a saját csoportjában bármely rádióterminált észrevétlenül adásra kapcsolhatja, így szereve tudomást például egy

ipari baleset, vagy a valamilyen okból kifolyólag tevékenységében korlátozott felhasználó környezetében történekről. Mind az áramkör-, mind pedig a csomagkapcsolt adatátvitellel, illetve a rövid adatokkal kapcsolatos szolgáltatások a hordozószolgáltatások csoportjába tartoznak. A TETRA hálózatokon hibajavító képesség szempontjából háromféle áramkörkapcsolt adatátvitel valósítható meg, úgymint a különösen védett 2,4 kbit/s, a védett 4,8 kbit/s és védelem nélküli 7,2 kbit/s sebességű. Ilyen jellegű összeköttetések esetén az átviteli csatorna a hívás idejére, a forgalomtól függetlenül lefoglalásra kerül, mely a hálózat áteresztőképességének szempontjából nem túl előnyös, ezért ezt a megoldást ritkán használják. A csomagkapcsolt adatátvitel rugalmasságának köszönhetően sokkal elterjedtebb megoldás, hiszen ebben az esetben a hívás ideje alatt ugyan folyamatos összeköttetés jön létre a logikai csatornán, a fizikai csatorna (7,2 kbit/s) azonban csak a tényleges forgalom függvényében kerül lefoglalásra. (A hibajavításról ebben az esetben az igénybevett alkalmazásnak kell gondoskodnia.) A rövid adatszolgáltatás négyféle hosszúságú üzenet (16, 32, 64, 2047 bit) továbbítására biztosít lehetőséget, melyek segítségével státuszüzenetek, GPS adatok és SMS üzenetek küldhetők. (Németh 2006)

Az EDR szélessávúsítás előkészítése

Az EDR hálózat nyújtotta hangalapú kommunikáción túl szükség lenne a készenléti szolgálatok feladatainak ellátásához az EDR hálózat korlátozott adatátviteli képességének növelésére.

Magyarország Kormánya – összhangban az Európai Unió elvárásaival – az Egységes Digitális Rádió-távközlő rendszer szélessávú képességének továbbfejlesztéséről szóló 1854/2016. (XII. 27.) Korm. határozatban felkérte a belügyminisztert, hogy együttműködésben az érintettekkel készítsen megvalósíthatósági tanulmányt az EDR szélessávú képességének továbbfejlesztéséről, valamint felkérte a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) Elnökét, hogy működjön közre a tanulmány elkészítésében. Az NMHH feladatául adta, hogy a szervezetnek biztosítani kell a szükséges frekvenciát és sáv szélességet.

A megvalósíthatósági tanulmánynak az alábbi három fő kérdésben kellett irányt mutatnia:

1. A használandó frekvenciasáv kijelölésében;
2. A sáv szélesség igényének meghatározásában;
3. A használandó üzleti/hálózati modell kérdésében (saját hálózat kiépítése vagy használata, vagy a kettő kombinációja).

Az NMHH a 2015. évi munkaterv alapján elvégezte a nemzeti igények feltárását, a hálózati és szolgáltatási modellekre vonatkozó elképzelések azonosítását.

1. A frekvenciasáv kérdése

A Schengeni Megállapodás Végrehajtási Egyezménye és a nemzetközi előírások alapján a 700 MHz-es sáv kerül definiálásra, mint a szélessávú PPDR rendszerek alapvető harmonizált spektruma azzal, hogy kiegészítőspektrum a 400 MHz-es sávban biztosítható.

Miért jó a 700 MHz-es sáv?

A sávra jellemző fizikai tulajdonságok lehetővé teszik nagy kiterjedésű területek költséghatékony lefedését, a 700 MHz-es frekvenciasávba eső spektrum egyszerre biztosítja az országos lefedettséget és a beltéri használatot. A 700 MHz-es sáv különös jelentőséggel bír az 5G megvalósítása szempontjából is. A 700 MHz-es sáv az úgynevezett 5G pionírsávok egyike. Ez az ITU (International Telecommunication Union) terminológiában bevezetett 5. generációs mobil technológia, elterjedtebb nevén az 5G egyik frekvenciasávja.

2. A sáv szélesség kérdése

Megfogalmazásra került továbbá, hogy a BB PPDR rendszerekhez legalább 2x10 MHz biztosítása szükséges.

A sáv szélesség követelmény – a felhasználás módjából adódóan vizsgálva – a mindennapi műveletek, a nagy veszélyhelyzetek, a nyilvános események, illetve a katasztrófaelhárítás során fellépő adatátviteli igényt biztosítja. A spektrum és infrastruktúra követelmények többségét a napi műveletek – amelyeket rutinszerűen végeznek – határozzák meg. A nagyméretű szükséghelyzet és/vagy nyilvános esemény (olimpia, G8 csúcs stb.) esetén többlet erőforrás igény merülhet fel, tervezhetően. A katasztrófaelhárítási tevékenységek esetén – földrengés, szélvihar, áradás vagy fegyveres konfliktus esetén – ad-hoc hálózatokra, illetve megnövekedett sáv szélesség igény azonnali kielégítésére van szükség, igen rövid idő alatt. (ECC Report 199 „A” 2013)

3. A használandó üzleti/hálózati modell kérdése

- Dedikált nemzeti szélessávú PPDR hálózat
Lehetőség a hálózatfelügyelet, lefedés-, kapacitás- és rendelkezésre állás, tervezés kézbentartására, valamint a nemzeti igények szerinti speciális funkciókkal és biztonsági intézkedésekkel való ellátásra;
- PPDR szolgáltatásnyújtás kereskedelmi hálózaton

Előnye: méretgazdaságosságból adódó üzemeltetési és fejlesztési költséghatékonyság;

Megoldandó: lefedés-, kapacitás- és rendelkezésre állás, prioritizálási és biztonsági funkciók a mobilszolgáltatóval való szerződéses alapon;

- Hibrid megoldás

A dedikált szélessávú PPDR hálózat lefedettség és kapacitás korlátainak kiegészítése kereskedelmi hálózattal. Feltétele a nemzeti és nemzetközi roaming lehetősége a két hálózat között.

Úgy látszik, hogy mind a kijelölt frekvencia, mind a biztosítandó sáv szélesség, mind a kereskedelmi modell

az 4G/5G technológia használatát vetíti előre a szélessávú készenléti rendszerek megvalósítása esetében. A TETRA technológia helyett – mely kizárólag a készenléti szolgálatok igényeit figyelembe véve lett megtervezve – most egy nyílt és széleskörben használt mobiltávközlési technológiát kívánunk felhasználni. Ehhez szükséges megvizsgálni, hogy mely szempontokból tér el a kereskedelmi mobilhálózat használata a készenléti szervezetek által elvárt használatától. (1. táblázat)

Összehasonlítás	Általános használat	Készenléti használat
Szolgáltatási igények	Egyéni igények.	Ismerni a folyamatban lévő eseményeket, helyszíneket, átlátni az egységeket, az állomány tevékenységét.
Optimalizálva	Az előfizető kiszolgálására.	A szervezet működésének támogatása, gyors válaszadás, hatékonyság, szükség esetén operatív információ nyújtása.
Adattárolás helye	Akár adatfelhőben, valahol a világban.	Csak kormányzati felhőben, minden adatot az országon belül, megbízhatóan védett környezetben kell tárolni.
Leggyakoribb kommunikációs típus	Személy-felhő között/személy-személy között.	PTT, csoportkommunikáció az operatív csoportokon belül beszédcsoporthoz, videócsoporthoz, adatcsoporthoz.
Kommunikáció védelme	Alapszintű informatikai biztonság.	Magánhálózat (VPN), végpontok közötti titkosítás, készülék felügyelet, a teljes hálózat védelme, internetkapcsolat nincs engedélyezve.
Adatvédelem	Érzékeny személyi adatok és tartózkodási hely védelme.	Szolgálatban a követés, a tevékenység rögzítése mindig engedélyezett a személy elérhetősége, biztonsága és a hiteles tevékenysége miatt. A védett hálózatok és terminálok lehetővé teszik az érzékeny adatok zárt kezelését.
Elérhetőség	„Majd hívom újra...”	Azonnali elérhetőség, prioritásos hozzáférés.
Vizuális kommunikáció	A személy és a környezete látszik.	Feladatfüggő megjelenítés, információ továbbítása: hol van az állomány, a járművek, mi történik a műveleti területen?
Üzemeltetési biztonság	Üzleti alapon.	Elkülönített magánhálózat, autonóm üzem, minimum egynapos szünetmentes megtáplálás biztosítása rendszer szinten stb.
Lefedettség	Népsűrűség alapján.	Földrajzi területi lefedettség.
Beltéri lefedettség	Sűrűn látogatott helyszíneken.	Kockázatalapú, a műveleti helyszínek teljes lefedettsége.

1. táblázat: A kereskedelmi mobilhálózat és a készenléti hálózat elvárásainak összehasonlítása

Forrás: Merza, R. (2020) Kie a sáv szélesség havária esetén?

Megfelelő az 5G?

Az EDR rendszer a világon sok helyen használt és bevált TETRA technológiát használja, mely zárt, publikusan nem elérhető eszközöket és technológiát biztosít. Ehhez képest, amennyiben az 5G technológia felhasználása mellett valósul meg a szélessávú készenléti rendszer, a következőkkel szembesülünk:

- Eddig zárt technológia, mely kiforrott, nem piaci kommersz HW-t használ, most a mindenki által használt hálózati eszközök és szoftverek felhasználása (végkészülék lehet speciális);
 - Szabványosítás még folyamatban (5G), ellenben a régóta kiforrott, de emiatt elavult TETRA technológiával;
 - Érzékeny és speciális információk továbbítása, pld. különleges adatok, melyek nem évülnek el, egy „publikus eszközön, hálózaton”.
- Ezek alapján megfelelő az 5G?
- Igen, épp a megfelelő időben jött és még időben vagyunk! – szabványosítás folyamatban még (következő fázisok);
 - Megfelelő (pioneer) frekvencia, elegendő sávzélesség;
 - Megbízhatóság és biztonság – 5G tervezési alapja!;
 - Költségek csökkentése (készülék és hálózati oldalon) – több lehetséges szállító;
 - Nagyobb függetlenség - több lehetséges szállító.

Az 5G biztonsági kihívásai és megfontolásai

Nagy változások történtek az információbiztonság, komputerbiztonság kapcsán az elmúlt években. Míg korábban a biztonság és a megbízhatóság nem volt alapvető cél, ma már elengedhetetlen egy rendszer teljes életciklusán keresztül, a tervezéstől a beszerzésen át, és az üzemeltetés során is alapvetően alárendelni folyamatainkat a biztonságnak. Az 5G – úgy gondolom – az első komplex telekommunikációs rendszer, mely ennek szellemében lett megtervezve és szabványosítva, ezáltal lehetőséget ad az alábbi, a teljes hálózati biztonságot lefedő megfontolásoknak:

- Átfogó és kockázatalapú biztonsági intézkedések;
- Szakadatlan folyamatnak tekinthető, mely magában foglalja:
 - Beszállítók kiválasztását – hálózati elemek előállítását – hálózatok üzemeltetését (a teljes élettartam alatt);
 - Nem technikai tényezők figyelembevételét – a beszállító kockázati profiljának kialakításakor;

- Nemzetbiztonsági szempontok figyelembevételét;
- Beszállítói lánc és beszállítótól való függés minimalizálását;
- Életcikluson átívelő biztonsági megfontolások figyelembe vételét a szabványosítás, fejlesztés, bevezetés és üzemeltetés során.

Az EDR szélessávúsításának jelenlegi helyzete és a fejlesztés iránya

Még 2019 során az 5G frekvenciák értékesítése megtörtént, de a hazai PPDR rendszer számára fenntartott 700 MHz-es sáv nem került értékesítésre. 2020 során több hazai szolgáltató is elindította kereskedelmi 5G szolgáltatását.

Az elkészült megvalósítási tanulmányt, a frekvenciagazdálkodási kérdésekben az NMHH-t, illetve az EDR-t üzemeltető Pro-M Zrt. véleményét is figyelembe véve az alábbi döntések születtek az EDR rendszer jövőbeli fejlesztéséről.

A Pro-M Zrt. középtávú fejlesztési stratégiája – az EDR evolúciós fejlődése

„A jelenleg meglévő szolgáltatás magas szintű biztosítása mellett elsődleges cél a hozzáadott értékkel bíró, magas rendelkezésre állású, prioritást biztosító készenléti szélessávú adatszolgáltatás bevezetése. A szélessávú szolgáltatások kiépítésével kapcsolatos külső tényezők rendelkezésre állása szempontjából a szolgáltatások evolúcióját két szakaszra osztják. Az elképzelt modell alapján a fejlesztés mindkét szakaszban a Pro-M Zrt. saját maghálózati infrastruktúrával nyújtja a szolgáltatást, amelyhez a készenléti igények teljesítése érdekében a meglévő rádiós hálózatok lefedettségét és kapacitásait magas hozzáadott értékkel optimálisan, maximálisan kihasználja. Első lépésként az EDR hangszolgáltatások szélessávú adatszolgáltatással történő kiegészítése (EDR 2.0), a jelenleg piacról igénybe vett szolgáltatások kormányzati körbe történő bevonásával. 2021-ig tervezett a saját maghálózati infrastruktúra építését, egyidejűleg szabályozott keretek között prioritást biztosítva a készenléti felhasználóknak a jelenleg rendelkezésre álló mobilrádiós infrastruktúrák használatával. Ennek során a Pro-M Zrt. a készenléti felhasználók számára titkosítási, központosított adatkezelési és végponti eszközmenedzsment szolgáltatásokat is nyújt. A következő fejlesztési fázis az előzőekre építve a jelenlegi TETRA hálózat integrációjával, szerves fejlődéssel egy önálló rádiós hálózat építését (EDR 3.0) célozza 2022-2025 időtávon, a nemzetközi szabványosítási folyamatok, valamint a hazai frekvencia allokációs

döntések várható meghozatala alapján, megfelelő forrás rendelkezésre állása esetén. A megépülő saját rádiós hálózat evolúciós átmenetet és folyamatosságot biztosít a szolgáltatások terén. A modell végső soron az állami rádiós hálózatra épül, kiegészítésként (helyi lefedettség és kapacitás célból) támaszkodik a publikus hálózatra.” (Pro-M Zrt. 2019: <https://www.pro-m.hu/Hirek/2019/ProMNews/>)

Az üzemeltető Pro-M Zrt. tervei szerint a szélessávú készenléti rendszer az alábbi két fázisban valósul meg:

1. EDR 2.0 – Szélessávú adatszolgáltatás a TETRA hang mellett

A 2020-2022-es időszakban cél az egységesen magas biztonság, a rendelkezésre állás és a területi lefedés mellett a hibrid készenléti mobilhálózati modell megvalósítása, mely az adatszolgáltatásra szabványosított technológia (4G LTE) használatával, aggregált szabványosított frekvenciakészlet felhasználásával valósul meg. A kiemelt fontosságú biztonság mellett szabványos elterjedt műszaki megoldást használ, ezzel biztosítva a végkészülékek és a berendezések, valamint a hálózat kiépítésének költséghatékonyságát. Kiépítésre kerül a saját maghálózati (core) infrastruktúra, míg a rádióhálózat (RAN) esetében részben felhasználva a meglévő 4G/5G kereskedelmi mobilhálózatok hozzáférési hálózatát. Tervek szerint 2025-ig a TETRA technológián alapuló EDR 1.0 hálózat biztosítja a hang alapú készenléti szolgáltatást.

2. EDR 3.0 – Hang és adatszolgáltatás 3GPP szabványos szélessávú hálózaton (4G/5G)

2025-ig cél a megfelelő önálló, dedikált 4G/5G rádiós hálózat (RAN) kiépítése, a TETRA rádiós hálózat integrációja és a forgalom áterhelése elsődlegesen a dedikált rádiós hálózatra, a publikus rádiós hálózat igénybevétel fenntartása ad-hoc igények kielégítésére.

A megvalósítandó EDR3.0 rendszer biztonsági kérdései

A készenléti hangkommunikáció eddig egy zárt és kiforrott technológián alapult, mind a végkészülékek, mind a hálózat elemei, de még a használt titkosító algoritmus beszerzése is csak állami szervezetek monopóliuma volt. Ez mind alapvetően változik meg azáltal, hogy a technológia és a berendezések hozzáférhetősége piaci lesz, valamint a használt protokollok és titkosítás is széles körben ismertek lesznek. További kihívás a szolgáltatások körének bővülése, megjelenik az érzékeny adatok továbbításának szükségessége, valamint az információk élettartama is

változik. Maga a technológia sem kiforrott teljes mértékben, valamint folyamatos fejlesztés fogja még évekig jellemezni.

A támadásoknak való kitettség is nő, és további potenciális belépési pontok jönnek létre a támadók számára: mivel az 5G hálózatok egyre inkább szoftvereken alapulnak, nőni fognak a nagyobb biztonsági résekkel kapcsolatos, például a beszállítók gyenge szoftverfejlesztési folyamataiból eredő kockázatok. Ezek megkönnyítenék a támadók számára a hátsó ajtók (backdoor) elhelyezését és a rosszindulatú hozzáférést a termékekhez, ugyanakkor megnehezítenék észlelésüket.

- Az 5G hálózatok architektúrájának új jellemzői és az új funkciók miatt bizonyos hálózati berendezések és hálózati funkciók – mint például a bázisállomások vagy a hálózatok kulcsfontosságú műszaki felügyeleti funkciói – egyre sebezhetőbbé válnak;

- A mobilhálózat-üzemeltetők beszállítóktól való függéséhez kapcsolódó kockázatok növekednek. Ennek következtében a támadók több támadási útvonalat használhatnak fel, és növekszik az ilyen támadások potenciális hatása;

- A beszállítók által elősegített támadásokkal szembeni fokozott kitettséggel összefüggésben különösen fontossá válik az egyes beszállítók kockázati profilja, amely alapján leszűrhető, hogy mekkora annak a valószínűsége, hogy a beszállító rosszindulatú befolyás alá kerüljön;

- A beszállítóktól való nagyobb függőségből eredő fokozott kockázat: az egyetlen szolgáltatótól való jelentős függés növeli a potenciális ellátási zavar veszélyét, amely például kereskedelmi fennakadásból és annak következményeiből adódhat. A nagy függőség súlyosbítja továbbá a gyengeség vagy sebezhetőség potenciális hatását, valamint annak támadók általi kihasználhatóságát, különösen abban az esetben, ha olyan beszállítót érint, amely magas szintű kockázatot jelent;

- A hálózatok rendelkezésre állását és integritását érintő fenyegetések fogják a legjelentősebb biztonsági problémát jelenteni, a bizalmas adatkezelés és a különleges érzékeny adatok védelme mellett e hálózatok integritása és rendelkezésre állása fogja felvetni a legnagyobb nemzetbiztonsági aggályokat. (ECC 2019)

Összefoglalás

A kormányhatározat alapján készült megvalósíthatósági tanulmány alapján megtett intézkedések segítségével biztosított frekvencia készlet és sáv szélesség lehetőséget ad arra, hogy a legmodernebb mobiltávközlési platformon, az 5. generációs

mobilrendszer képességeit felhasználva, a folyamatban lévő szabványosítást kihasználva egy jövőálló, megbízható és biztonságos, valamint költséghatékony szélessávú közrendvédelmi rendszert hozhassunk létre. Vizsgálataim alapján az 5G rendszer architektúrája és átfogó biztonsági szemlélete miatt -akár kiegészítő intézkedésekkel- jó alapot biztosít a készenléti szolgálatok által elvárt megbízhatóságú és biztonságú mobiltávközlő rendszer megvalósításához.

Melléklet

Rövidítések

3GPP	The 3rd Generation Partnership Project
5GPP	The 5G Infrastructure Public Private Partnership
BB-PPDR	Broadband Public Protection and Disaster Recovery
CEPT	European Conference of Postal and Telecommunications Administrations
ECC	Electronic Communications Committee
EDR	Egységes Digitális Rádió-Távközlő Hálózat
ETSI	European Telecommunication Standardization Institute
GPS	Global Positioning System
GSM	Global System for Mobile Communication
GSMA	GSM Association
HTE	Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület
ITU	International Telecommunication Union

NMHH	Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság
PTT	Push-to-Talk
TCCA	The Critical Communication Association
TETRA	Terrestrial Trunked Radio/Trans-European Trunked Radio
VPN	Virtual Private Network

Irodalomjegyzék

CEPT ECC Report 199 A. (2013)

<https://docdb.cept.org/download/35f6a2e2-1724/ECCREP199.PDF> [Letöltve: 2021.07.30.]

Európai Bizottság (2019) Kérdések és Válaszok – A Bizottság közös uniós megközelítést szorgalmaz az 5G-hálózatok biztonsága tekintetében [2019. október 9-én aktualizált változat].

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/MEMO_19_1833 [Letöltve: 2021.07.30.]

Merza, R. (2020) Kie a sávszélesség havária esetén? Előadás a THE INFOKOM 2020 konferencián. Kecskemét, 2020. november 18-20.

https://www.hte.hu/documents/4652308/4684563/6_1_Merza_Roman.pdf [Letöltve: 2021.07.30.]

Németh, A. (2006) A katasztrófavédelmi kommunikáció alternatív megoldásai. In: Rajnai, Z. (szerk.) Kommunikáció 2006. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (Közszolgálati Egyetem) – HTE. pp. 237-239.

https://www.puskashirbaje.hu/index_html_files/Kommunikacio_2006-NSZTK.pdf [Letöltve: 2021.07.30.]

Pro-M Zrt. középtávú fejlesztési stratégia (2019)

<https://www.pro-m.hu/Hirek/2019/ProMNews/> [Letöltve: 2021.07.30.]

Lopni „is” tudni kell

You have to know “to steal”

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.53793/RV.2021.3.3](https://doi.org/10.53793/RV.2021.3.3)

Absztrakt

A rendőr-tiszthelyettes szakképzésben a tanulók az első tanév végén szintvizsgát tesznek. A pandémia miatt a vizsgára történő felkészítés nagy része az online térbe került. A felkészülés jegyében több tantárgyat felölelő (jogi tanulási terület, közrendvédelmi ismeretek, rendőri intézkedések, rendvédelmi informatika) komplex feladatsorokat készítettünk, egy ilyen mutat be a pályamű. A feladatsor összeállítása során az adott szituációban a feladatok sorrendje a valós élet feltételezett történéseit követi. A feladatsorhoz tartozik egy segédanyag gyűjtemény is, ami a digitális technológia eszközeivel vezeti végig a tanulót a tananyag elsajátításán. A feladatsor alkalmas a felkészültségi szint megállapítására, illetve azt is megmutatja, hogy a feladat által érintettek közül, melyik tanulási területen maradtak még hiányosságok. Az értékelő táblázat használata segíti a tanulót saját teljesítményének mérésében, hiányosságainak felismerésében.

KULCSSZAVAK: VIZSGAFELKÉSZÜLÉS, KOMPLEX FELADATSOR, TÖBB TANULÁSI TERÜLET, VALÓS SZITUÁCIÓ, DIGITÁLIS SEGÉDANYAG GYŰJTEMÉNY

Abstract

In non-commissioned police officer vocational training students take level exams at the end of their first year. Due to the pandemic, most of the exam preparation was realised online. In order to support students' preparation for this exam, we compiled multifaceted sets of tasks covering several subjects (law, public order protection, police interventions, law enforcement IT). Our project presents an example of such a set of tasks. The order of the tasks reflects that of real situations officers have to face. The set also includes a collection of digital learning tools to help students with acquiring the learning material. The tasks are suitable for determining the level of understanding and gauging preparedness, and the evaluation table helps them identify which areas they have to improve.

KEYWORDS: EXAM PREPARATION, COMPLEX SET OF TASKS, MULTIPLE LEARNING AREAS, REAL SITUATION, COLLECTION OF DIGITAL AIDS

Bevezetés

A rendőr-tiszthelyettes szakképzésben a tanulók az első tanév végén - az addig tanult ismeretekből - szintvizsgát tesznek. Mivel 2020. november 11 - 2021. május 09. között digitális tanrend volt érvényben, a vizsgára történő felkészítés nagy része is az online térbe került. A felkészülés jegyében több tantárgyat felölelő (jogi tanulási terület, közrendvédelmi ismeretek, rendőri intézkedések, rendvédelmi informatika) komplex portfólió feladatsorokat készítettünk, mivel Iskolánk (a Miskolci Rendvédelmi Technikum) gyakorlati képzést nyújtó intézmény és gyakorlati szakembereket képzünk

-ebből mutatunk be egyet. Célunk, hogy a zömében elméleti ismereteket tartalmazó tantárgyakat a lehető leggyakorlatiasabb formában tárjuk a tanulók elé és így készítjük fel őket a rendőrszakmai követelményeknek történő megfelelésre. A feladatsor összeállítása során az adott szituációban a feladatok sorrendje a valós élet feltételezett történéseit követik.

A pályamű két részből áll: egy feladatsorból és egy hozzá kapcsolódó online segédanyag gyűjteményből. Ezek linkjei:

A feladatsor elérhetősége: [https://wke.lt/w/s/8taHL- \(1. kép\)](https://wke.lt/w/s/8taHL- (1. kép))

A hozzá tartozó segédanyag gyűjtemény elérhetősége: [https://wke.lt/w/s/rbY4D5 \(2. kép\)](https://wke.lt/w/s/rbY4D5 (2. kép))

Portfólió feladatsor

14 elem

Felkészülés a szintvizsgára
(1. évfolyam tanulói részére)
A feladatsor kódja: 1szv05

1. kép: A portfólió feladatsor borítóképe

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Portfólió feladatsor (Segédanyagok)

19 elem

Felkészülés a szintvizsgára
(1. évfolyam tanulói részére)

2. kép: A segédanyag gyűjtemény borítóképe

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A portfólió feladatsorban elhelyezett feladatokat úgy válogattuk össze, hogy a tisztán elméleti alapok egészséges arányban ötvöződjének a gyakorlati készségekkel, ahogyan az a szintvizsgán - később majd a tanulmányaikat lezáró projekt vizsgán és az életben is - követelmény.

A feladatsor egy fiktív, de a mindennapokban gyakran előforduló vagyon elleni bűncselekmény, a *lopás* elkövetésének és felderítésének logikai ívét vetíti a tanuló elé. Ha figyelmesen és értőn halad a feladatok megoldásának “ösvényén”, óhatatlanul is összegyűjt annyi ismeretet a lopásról, mint bűncselekményről - és az ehhez hasonló más vagyon elleni jogellenes

cselekményekről (pl. nagyon hasonló a minősítő körülmények rendszere); illetve a szükséges intézkedések foganatosításáról és dokumentálásáról –, hogy a szolgálatellátás során minden nehézség nélkül tudni fog szakszerűen és jogszerűen intézkedni, és ezt megfelelő módon dokumentálni is tudja majd.

A feladatok megoldására összesen 90 perc (dupla tanóra) áll a tanuló rendelkezésére, a maximális ajánlott feldolgozási idő tanulási területenként az egyes feladatok leírásában fel van tüntetve, de a tanuló saját döntése szerint csoportosíthatja át egyes feladatok megoldására szánt idejét.

A 90 perc nem tartalmazza az elméleti ismeretek feldolgozásához szükséges időt, hiszen a tanuló már ezek birtokában van. A Segédanyagok gyűjteménye tanulási területenként tartalmazza a feladatok megoldásához szükséges elméleti ismereteket, és azok begyakorlásához ajánlott feladatokat. A segédletbe csatolt digitális tananyag szintje megfelel az első évfolyam szintvizsgáján számon kért ismeretanyag szintjének. A segédanyag gyűjteményből az eredeti feladatsor is megnyitható.

Tehát a tanuló a Miskolci Rk. járőre, ügyeleti küldés alapján jelenik meg a helyszínen. Ott a sértett (a bejelentő) és a szemközti posta biztonsági szolgálatának vezetője (tanú) várja, aki átadja a biztonsági kamera felvételét.

Kiegészítő információk: A tanú elmondja, hogy a sértett csekket szeretett volna befizetni, ekkor észlelte, hogy hiányzik a tárcája. Rögtön szólt a biztonsági őrnek, aki értesítette a biztonsági szolgálat vezetőjét. A posta belső helyiségében történő kamerafelvételen senki nem ment a hölgy közelébe. A külső kamera viszont a csatolt felvételt rögzítette. A hölgy megerősítette, hogy előtte az ékszerboltban nézelődött. A tárcájában 70.000 Ft. készpénz, bankkártya és több üzlet hűségkártyája volt. Az ékszerboltban a belső kamera nem működött.

Az első kérdés a *Jogi tanulási területhez* kapcsolódik: a tanulónak fel kell ismernie, hogy mi történt, minősítenie kell a cselekményt.

A feladatsor következő kérdése rákérdez a lopás bűncselekmény és szabálysértési alakzat elhatárolására, ahol a tanulónak válaszait a szituáció (videófilmben látottak és kiegészítő információk) történéseivel kell alátámasztania.

A harmadik kérdés már a *Rendőri intézkedések* tantárgy során elsajátított ismeretekre vonatkozik: a tanulónak fel kell sorolnia és meg kell indokolnia azokat az intézkedéseket, amelyeket a helyszínen foganatosítania kell ebben az esetben.

A negyedik kérdés már a *Közrendvédelem* tantárgy - A rendőr írásbeli tevékenysége című témakörét érinti: a tanulónak meg kell fogalmaznia a rendőri jelentés tényállását a tanult tartalmi és formai elemek felhasználásával.

Az ötödik és a hatodik kérdés a *Rendvédelmi informatika* tantárgy tananyagára vonatkozik. A tanulónak ki kell tölteni egy tesztet az Igazoltatás RobotZsarú Neo rendszerben történő rögzítéséről (több személyes igazoltató lap készítéséről). Új információval egészül ki a feladat: a rendőr rábukkan a keresett gépjárműre egy mélygarázsban. Mivel a szolgálat ellátása során NovaMobil 2 alkalmazás futtatására alkalmas eszköz van nála, így ezen eszköz használatával a jármű priorálás folyamatát kell ismertetnie.

Az alkalmazott oktatástechnológia módszere

A feladat eszközigénye a tanuló részéről: internetkapcsolattal rendelkező, videó lejátszására alkalmas „okos” eszköz (telefon, tablet), vagy asztali számítógép, vagy laptop. A tanár részéről: internetkapcsolattal rendelkező számítógép, vagy laptop a beadott megoldások javításához. Adaptálás esetén regisztráció a segédanyagokhoz, a gyakorló feladatokhoz használt alkalmazásokhoz (Wakelet; Sutori; GitMind; Google Forms; LearningApps; Redmenta; Canva).

A tananyag „érzékenysége” miatt olyan alkalmazásokat használtunk, ahol a készített anyag nem listázott, csak a link birtokában érhető el. A videókat saját Google Drive-ra vagy a YouTube Studio oldalra töltöttük fel, elérésük szintén nem nyilvános és nem szerepelnek a keresési találatokban sem.

A digitális oktatás alatt a „Portfólió feladatokat” a Microsoft Teams felületen feladatként adjuk ki, erőforrásként hozzá csatolva azt a OneNote lapot, ahová a megoldásokat várjuk, ez csak iskolai azonosítóval érhető el. Ez a lap egyben „Tanulási ösvényként” is funkcionál, hiszen a tanuló az elvégzett feladatok előtt szereplő jelölőnégyzetet be tudja pipálni, illetve a feladatra kapható maximális és a tanuló által elért pontszám is szerepel rajta, így követhető a javítás is.

Az értékelő lap és a tanulási haladás követése

A feladathoz kapcsolódó OneNote értékelő lapot és a „Tanulási ösvényt” tartalmazó lapot, a Rendvédelmi informatika tantárgy vonatkozó tananyagához csatolt (az elérhetőség miatt privát felületen létrehozott) digitális tananyagrészt tartalmazó OneNote füzetében helyezük el a „Megoldási lapok” szakaszban. A lapot ki kell osztani minden tanuló saját Osztályjegyzetfüzet részébe.

A tanár az egyes feladatok megoldásáért kapott pontokat is ide jegyzi be. A feladatok megoldása feldolgozása után, a feladathoz tartozó jelölő négyzetben

a tanuló jelöli az elvégzett feladatot, így követni tudja, hogy melyik feladatot készítette már el.

A OneNote Osztályjegyzetfüzet tulajdonságai miatt a tanár rálát minden tanuló füzetére - a tanulók egymás füzetét nem látják - így követni tudja, hogy melyik diák,

hol jár önálló feldolgozás során. Az értékelő lapon van egy pontozási táblázat is. A szerzett összpontszáma alapján a tanuló kiolvashatja, hogy az milyen érdemjegyet ér. A százalékok a szakképzési törvényben meghatározott szinteket tükrözik. (3. kép)

The screenshot shows a OneNote window titled 'OneNote - Windows 10' with the user 'Orsolya Papp'. The page is titled 'Értékelő lap' and dated '2021. Április 3., szombat 14:11'. It contains a checklist of tasks and a table for grading.

Task List:

Feladat	Max. pont	Elért pont	Tanári megjegyzés
☐ Cselekmény minősítése.	10		
☐ A minőség indoklása.	25		
☐ Fogatosított intézkedések és indokolás.	15		
☐ Rendőri jelentés tényállása (Rubric használata).	30		
☐ Igazoltatás Google Űrlap kitöltése.	20		
☐ Jármű prioritás Nova.Mobilz alkalmazásé használatával.	20		
Összesen:	120		

Grade Scale Table:

Érdemjegy	Min%	Ponthatár (alsó)	Ponthatár (felső)
elégtelen	1	0	47
elégséges	2	40	48
közepes	3	50	60
jó	4	60	72
jeles	5	79	95

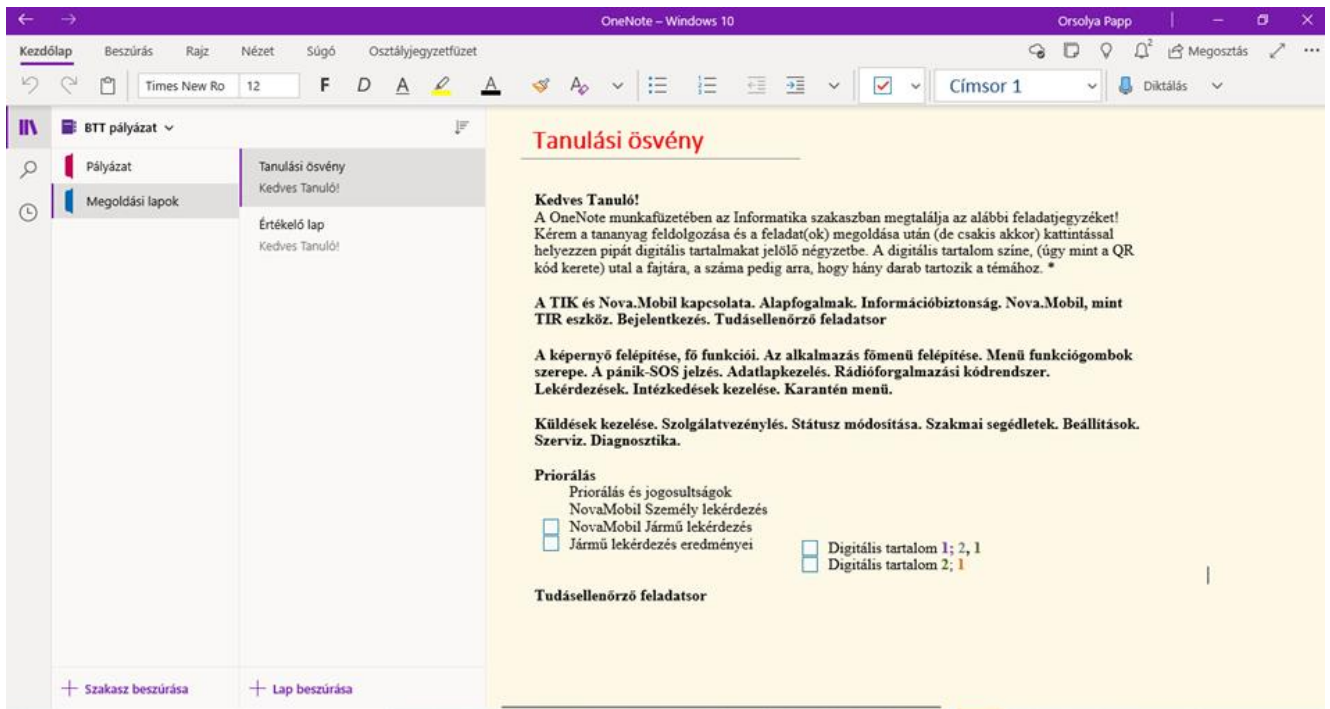
3. kép: Értékelőlap a OneNote füzetben

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Tanulási ösvény

A „Tanulási ösvény” is a tanuló által önállóan történő tananyag feldolgozását támogató technika. A feladatsorban a Rendvédelmi informatika tantárgyhoz

kapcsolódóan találunk egy „Tanulási ösvényt”, amelyen a digitális tananyag tartalom feldolgozása után, a tartalomhoz tartozó jelölőjegyzetet pipálhatja be a tanuló. (4. kép)

4. kép: „Tanulási ösvény” a OneNote füzetben

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Célszerű ezt a lapot is kiosztani a tanulók saját Osztályjegyzetfüzet részére, hogy - a fentiekhez hasonlóan - a tanár ennek vezetését is ellenőrizni tudja. A képen a „Tanulási ösvény,” csak a OneNote-ban ténylegesen szereplő digitális tartalom előtt található jelölő négyzet.

Alkalmazott digitális technika -
Feladatsor

*Videó a feladatsorban (nem tanóráról
készült felvétel)*

5. kép: „Egy kép a biztonsági kamera által rögzített felvételtől”

Forrás: A fénykép iskolánk udvarán készült, szerzői felvétel

A kamerafelvétel iskolánk udvarán készült, a szereplő kolléga hozzájárulásával, a szereplő gépjármű pedig az egyik szerző tulajdona. (5-6-7. kép)

Elérése: [Biztonsági kamera felvétele.mp4](https://www.youtube.com/watch?v=Biztonsági_kamera_felvétele.mp4)

6. kép: „A helyszín”

Forrás: A fénykép iskolánk udvarán készült, szerzői felvétel

7. kép: „Az eseménysort rögzítő “kamera”

Forrás: A fénykép iskolánk udvarán készült, szerzői felvétel

Értékelőtáblázat

Formatív értékelésként - a tanulás támogatása céljából tartalmaz Rubricot, amellyel a kapcsolódó rendőri kompetenciák (elvárt és teljesített) szintje is követhető

az adott feladatrész (a rendőr írásbeli tevékenysége) megoldása során. A digitális oktatás alatt a feladatsort Microsoft Teamsben adtuk ki, ott a Rubric a Teams feladaton belül hozható létre. (8. kép)

Segédlet - Tényállás feladat értékelése (Portfólió feldatsor)			100 pont lehetséges
A cselekmény felismerése			Súlyozás: 10%
Kiválóan megfelelt 3 pont A cselekmény minősítése helyes, és ez a megfelelő büntetőjogi kifejezés használatával történt meg.	Megfelelt 2 pont A cselekményt megfelelően felismerte, de nem a büntetőjogban használatos elnevezéssel minősítette.	Nem felelt meg. 1 pont A tényállás nem tartalmazza a cselekmény minősítését, vagy nem helyesen.	
A rendőr írásos tevékenysége (tárgyilagos, részletes, világos, áttekinthető, rövid, szubjektivitástól mentes).			Súlyozás: 50%
Kiválóan megfelelt 3 pont A felsorolt jellemzők közül a megfogalmazott tényállás legalább 5-nek megfelel.	Megfelelt 2 pont A felsorolt jellemzők közül 3 tisztán felismerhető.	Nem felelt meg. 1 pont A felsorolt jellemzőknek a tényállás nem felel meg, vagy csak kis mértékben (1-2 jellemző teljesül).	
A tényállás tagolása 1. bekezdés: mikor, milyen körülmények között, hol, kivel szemben intézkedtem, milyen intézkedést hajtottam végre. 2. bekezdés: mit tapasztaltam a helyszínen, milyen intézkedéseket hajtottam végre, annak körülményei. 3. bekezdés: hová állítottam elő, kinek adtam át.			Súlyozás: 40%
Kiválóan megfelelt 3 pont A tényállás megfogalmazása teljes mértékben megfelel a kritériumoknak.	Megfelelt 2 pont A felsorolt kritériumok mindendegyike megtalálható a tényállásban, csak nem a megfelelő bekezdésben.	Nem felelt meg. 1 pont A tényállás tagolása nem megfelelő.	

Letöltés .csv kiterjesztésű fájlként Bezárás

8. kép: Rubric – értékelőtáblázat a Microsoft Teams feladathoz csatolva

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A könnyebb adaptálás végett készítettünk belőle egy Excel táblázatot és ezt a segédanyag gyűjtemény linkelt formában tartalmazza. (9. kép)

Elérése:
<https://drive.google.com/file/d/1qcghXxdg8lPZ2Y4sUZ8jSSOunUqTa303/view?usp=sharing>

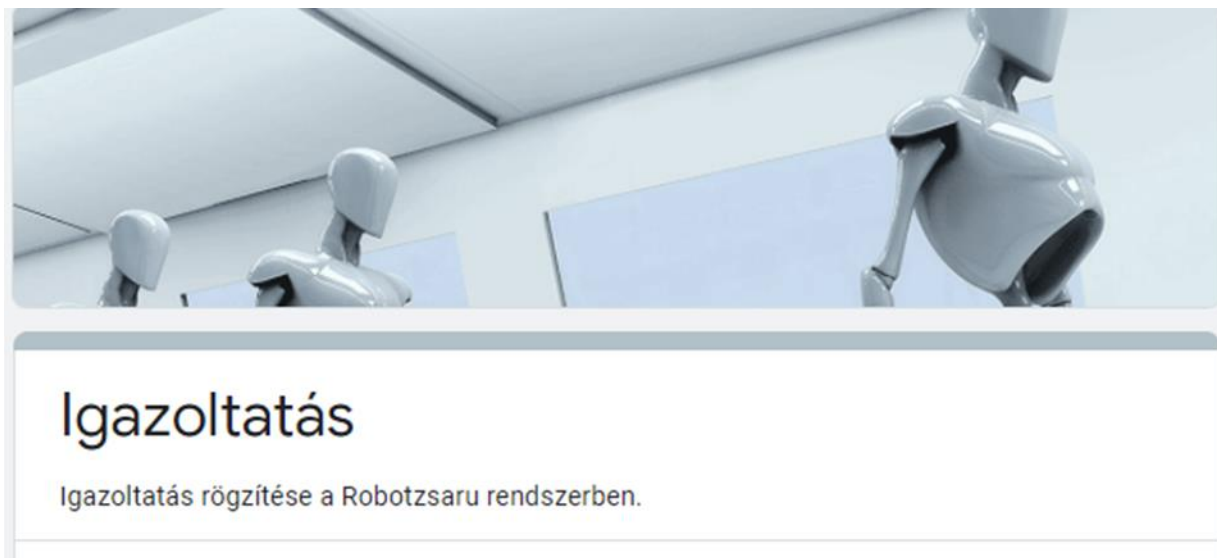
Portfólió feladatsor (tényállás feladat)			
A rendőri jelentés tényállása. A feladat megoldása során elvárt kompetenciák és szintjeik.			
	Kiválóan megfelelt	Megfelelt	Nem felelt meg (fejlesztendő)
A cselekmény felismerése	A cselekmény minősítése helyes és ez a megfelelő büntetőjogi kifejezés használatával történt meg.	A cselekményt megfelelően felismerte, de a minősítés nem a büntetőjogban használatos elnevezéssel minősítette.	A tényállás nem tartalmazza a cselekmény minősítését, vagy nem helyesen tartalmazza.
A rendőr írásos tevékenysége (tárgyilagos, világos, részletes, áttekinthető, rövid, szubjektivitástól mentes).	A felsorolt jellemzők közül a megfogalmazott tényállás legalább ötnek megfelel.	A felsorolt jellemzők közül legalább 3 tisztán felismerhető.	A felsorolt jellemzőknek a tényállás nem felel meg, vagy csak nagyon csekély mértékben, 1-2 jellemző teljesül.
A tényállás tagolása. 1.bekezdés: mikor, milyen körülmények között, hol, kivel szemben intézkedtem, milyen intézkedést hajtottam végre (személyi szabadságot korlátozó intézkedést), mi volt az ok (pl. rablás, lopás, testi sértés, garázdaság, stb.) 2. bekezdés: mit tapasztaltam a helyszínen, milyen intézkedéseket hajtottam végre (testi kényszer, bilincs, ruházátvizsgálás stb.) 3. bekezdés: hová állítottam elő, kinek adtam át.	A megfogalmazott tényállás teljes mértékben megfelel a kritériumoknak.	A felsorolt szempontok mindegyike megtalálható a tényállásban, csak nem a megfelelő bekezdésben.	A tényállás nincs tagolva, vagy a tagolás nem megfelelő.

9. kép: Rubric – értékelőtáblázat a Microsoft Teams feladathoz csatolva

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Fontos feladat a foganatosított intézkedés RobotZsarú rendszerben történő dokumentálása, az ezzel

kapcsolatos ismeretek gyakorlati alkalmazását tesztel (Google űrlap) ellenőriztük. (10. kép)

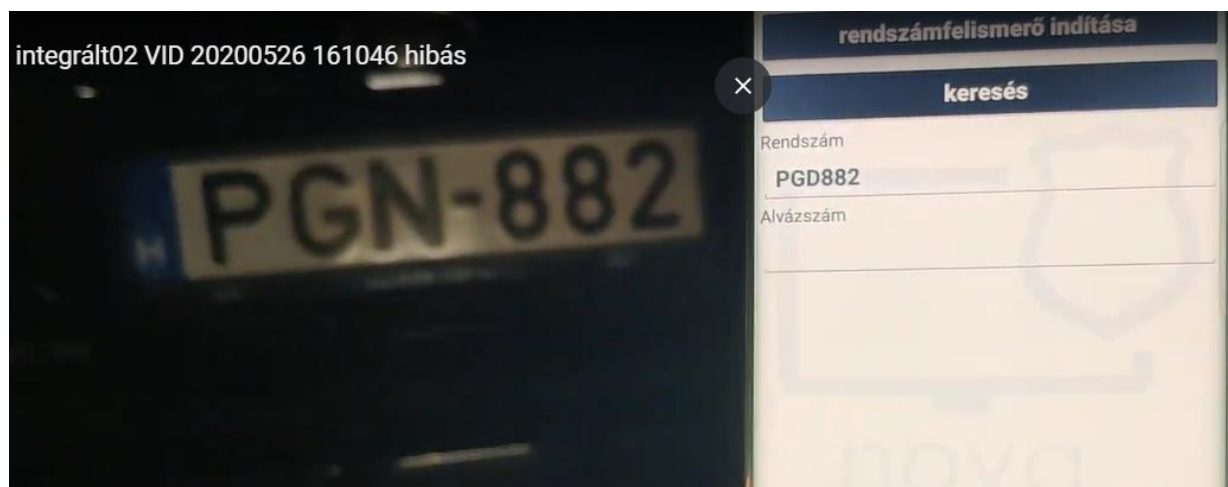
10. kép: Az igazoltatásra vonatkozó kérdéseket tartalmazó teszt borítóképe

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Videós feladat - Első beolvasás videó

A feladat szerint a járőr a környék bejárása során egy mélygarázsban rábukkan az adott rendszámú

gépjárműre, a NovaMobil2 alkalmazás használatával priorálja a gépjárművet. Az első beolvasást az alábbi videón tekintheti meg. (11. kép)

11. kép: Rendszámfelismerő használata - hibás beolvasás

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A videó hibás beolvasást mutat a rendszám felismerő használatával, a tanulónak meg kell adni a hiba okát, illetve be kell mutatni az eszközzel történő priorálás folyamatát.

A megoldás beadása

12. kép: A megoldás beküldésére szolgáló kérdőív előlnézete

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A feladathoz szintén erőforrásként csatoljuk a már ismertetett értékelő táblázatot is. A tanár a feladatot a Microsoft Teams felületen értékelte, ahol a csatolt értékelő táblázat (Rubric) megjelent, és lehetővé teszi az előre beállított súlyozás alkalmazását, illetve a tanulónak történő visszajelzést. Ez csak a Miskolci Rendvédelmi Technikum szervezeti e-mail címmel érhető el. (12. kép)

A feladatban annyit módosítottunk - biztosítva az adaptálási lehetőséget -, hogy a megoldások beadásához készítettünk egy Google űrlapot, a Rubricot pedig Excel táblázatban csatoltuk, a pontértékeket pedig átszámítottuk.

Elérése: <https://forms.gle/QH9p2vmhKURsHACn7>

Alkalmazott digitális technika - Segédanyag gyűjtemény

A segédanyagok gyűjteménye tartalmazza a megoldáshoz szükséges elméleti ismereteket és a

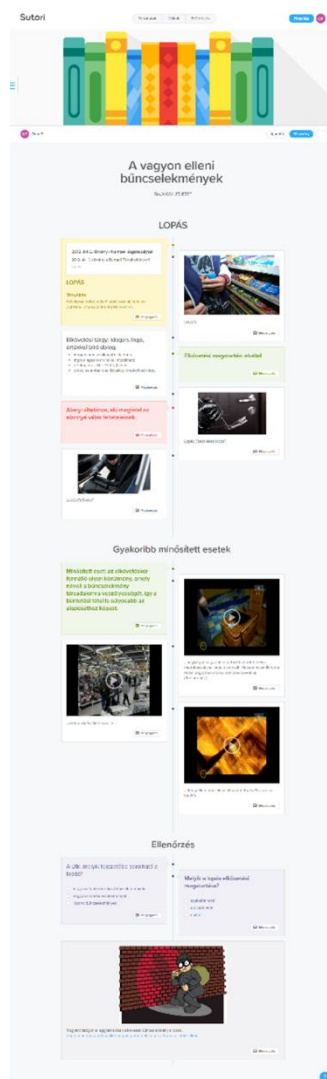
gyakorlati végrehajtáshoz szükséges elméleti ismereteket, digitális technológiával segítve a feldolgozás lépéseit.

Sutori

Idővonal jellege a feldolgozás sorrendjét is meghatározza.

Elérési linkje: <https://www.sutori.com/en/story/a-vagyon-elleni-buncselekmenyek--ipvjZw4tUyHJRWuygjDwvx2N>

A Sutori 3 blokkra lett tagolva. Az első blokk tartalmazza a lopás törvényi tényállásának alapesetét, az alapeset elemzését (szükséges elemek). A második blokk a leggyakrabban előforduló minősített eseteket mutatja be. A Sutori végén az Ellenőrzés blokkban pedig két kérdésre kell választ adni. (13. kép)

13. kép: A sutori előlnézete

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Gondolattérkép

A gondolattérkép alkalmazása nagyon hasznos az ismeretek rendszerezésére, a segédanyagban csatolt gondolattérkép a lopás minősítő körülményeit, a bűncselekmény és a szabálysértési alakzat elhatárolást szemlélteti.

Elérési linkje: <https://gitmind.com/app/doc/ob62851453>

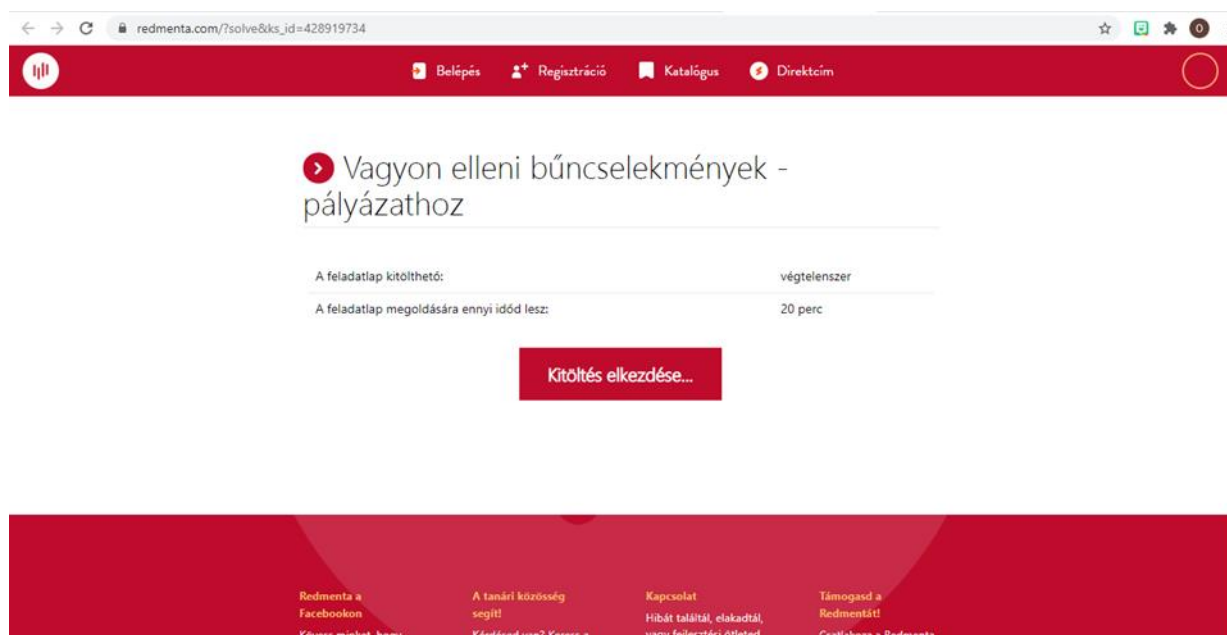
A lopás elemzése

A következő segédanyag egy hangfelvétel (7:38 perc), amelyben az egyik szerző elemzi a lopás törvényi tényállását, [ide](#) kattintva is elérhető.

Redmenta teszt

A tanulók a lopás bűncselekménnyel kapcsolatos ismereteiket Redmenta teszttel ellenőrizhetik. (14. kép)

Elérése: https://redmenta.com/?solve&ks_id=428919734

14. kép: A Redmenta teszt előlnézete

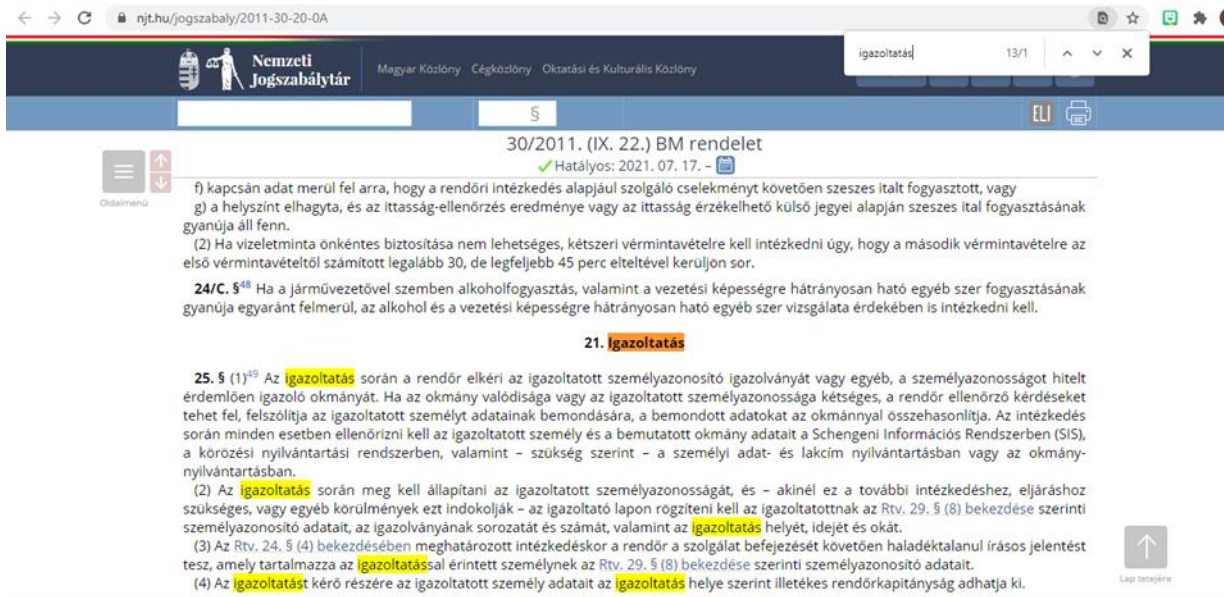
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Jogszály tanulmányozása

A törvényi szöveg értelmezésének gyakorlása érdekében segédanyagként csatoltuk a Nemzeti Jogszálytárból a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet - a rendőrség szolgálati

szabályzatáról elérését, és megadtuk a tanulóknak, hogy a 21. Igazoltatás cím alatti szakaszokat tanulmányozzák át. (15. kép)

Elérési linkje: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-30-20-0A>

15. kép: A tanulmányozandó joganyag - 21. Igazoltatás

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Gyakorló feladat – Igazoltatás

A jogszabály tanulmányozása után a tanuló gyakorló feladattal ellenőrizheti, hogy a számára szükséges

ismeretekkel rendelkezik-e. Ehhez tankockát készítettünk a LearningApps.org oldalon. (16. kép)

Elérési linkje: <https://learningapps.org/watch?v=parigow9k21>

16. kép: A tankocka egyik állítása

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Értékelőtáblázat

A segédanyagba azonos tartalommal linkeltük be a feladatsorban használt értékelőtáblázatot, hogy a segédanyag önálló feladatként kiadott tanulmányozása esetén, szerepeljen az elvárt kompetenciaszint.

Infografika

Az infografika használata a marketing szakmában kedvelt, mert kevés információt tartalmaz, de azt

hangsúlyozva. Ezt a tulajdonságot az oktatásban is kiválóan lehet használni.

A segédanyagba csatolt infografika a Canva.com oldalon készült, ahol az oktatási verzió (Canva Pro Education) használata – a megfelelő igazolás benyújtása után – pedagógusok számára ingyenes.

Az infografika a rendőr írásbeli tevékenységéhez kötődve a rendőri jelentés tényállásának tartalmi és formai követelményeit mutatja be. (17. kép)

TÉNYÁLLÁS FELÉPÍTÉSE
Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása - kérdései
3 bekezdésre tagolva

1. BEKEZDÉS TARTALMA
Mikor, milyen körülmények között, hol, kivel szemben intézkedtem, milyen intézkedést hajtottam végre (pl. személyi szabadságot korlátozó intézkedést), mi volt az intézkedés oka.

Jelentem, hogy a fenti napon és időben járőrszolgálatom teljesítése során az ügyelet utasítására megjelentem Budapest, V. ker. Váci utca, melynek során Szamoscsa Tiborral (sz.: Kalocsa, 19/3/0/023) szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést alkalmaztam lépés és hivatalos személy ellenséges bánáskodásának gyanúja miatt.

2. BEKEZDÉS TARTALMA
Mit tapasztaltam a helyszínen, milyen intézkedéseket hajtottam végre (testi kényszer, bilincs, ruházatátvizsgálás stb.).

Nevezetesen személyi kizáróbetétet követően előállítottam egy nagy értékű HIFI berendezést. A boltvezető a menekülő után szabadult. Rákóczi Ervin előkészítette és a járőrökkel segítségével a kárkezelésig feltartóztatták. Intézkedésem során Szamoscsa zaklatottan viselkedett, ellenőrzésem közben megpróbált. Bilincselést követően ruházatátvizsgálást hajtottam végre.

3. BEKEZDÉS TARTALMA
Hová állítottam elő, kinek adtam át.

Ezt követően előállítottam a Budapest V. ker. Rk.-ra, majd az ügyeletes tisztemek átadtam.

A TARTALOM ÉRTÉKELÉSÉNél A TANÁR A FOGALMAZÁS, NYELVHELYESSÉG + HELYESÍRÁS + GÉPELÉS HÁRMAS EGYSÉGÉT VESZI FIGYELEMBÉ.

17. kép: Az infografika előképe

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Gyakorlófeladat – A tényállás tagolása

Ismét egy tankocka következik, az infografikából elsajátított ismeret begyakorlására, mélyítésére. A

tankocka többször is megoldható, a megoldás helyessége a megoldást követően ellenőrizhető. (18. kép)

Elérése: <https://learningapps.org/watch?v=p7ctysi5j21>

18. kép: Csoportosítás – gyakorló tankocka

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

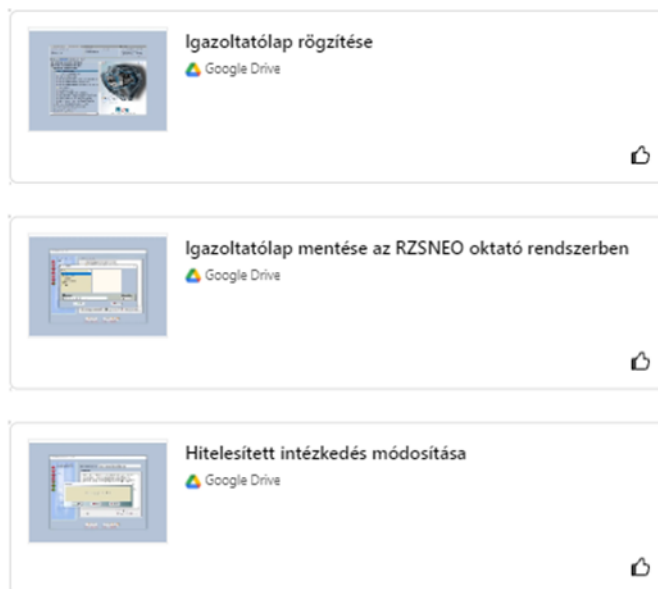
Igazoltatás rögzítése a RobotZsaru programban

A rendőr tevékenységének része az intézkedés RobotZsaru rendszerben történő rögzítése.

Robotzaru - igazoltatólap rögzítése

3 elem

Az alábbi videók az igazoltató lap rögzítését mutatják be, a RZSNEO oktatórendszerben.

19. kép: Wakelet gyűjtemény – Igazoltatólap rögzítése

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A linkelt Wakelet gyűjtemény videói bemutatják az igazoltató lap RobotZaru [Oktató] rendszerben történő rögzítésének lépéseit, az igazoltatólap mentését és azt, hogy már hitelesített intézkedés esetén hogyan lehetséges annak módosítása. (21. kép) A videók az egyik szerző saját felvételei.

A gyűjtemény elérési linkje: <https://wke.lt/w/s/q7rSjE>

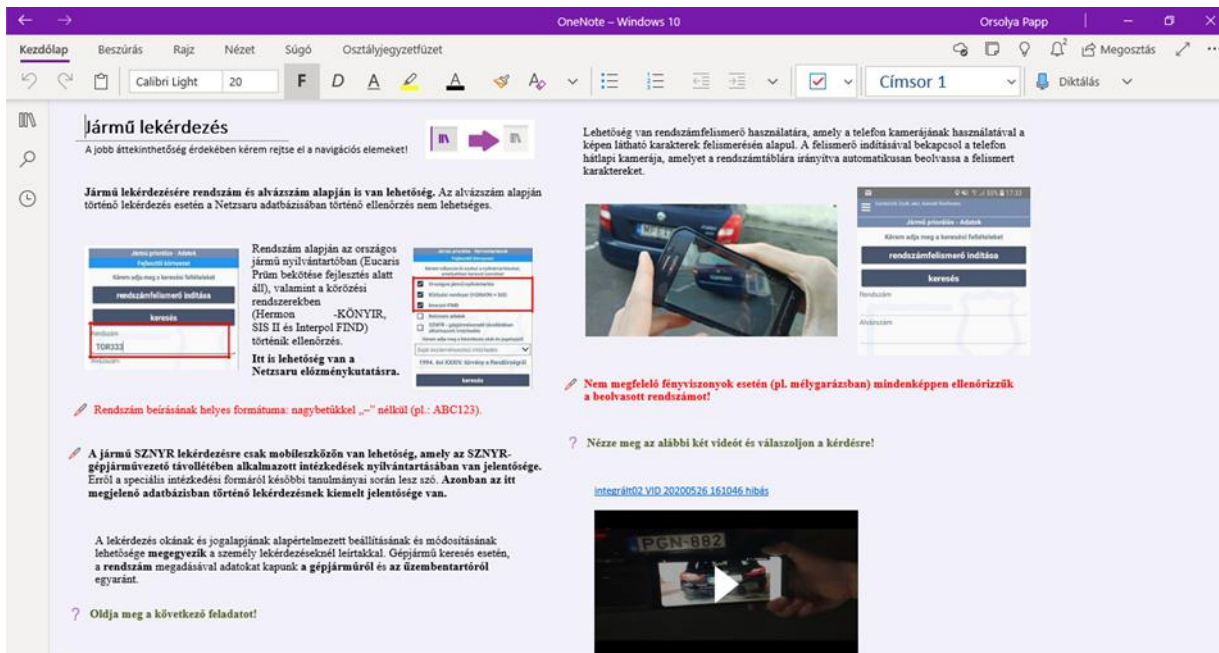
„Okostankönyv” lapjai

Az „[okostankönyv](#)” digitális tartalommal bővített tanulási segédanyag, ahol a digitális tartalom nyomtatott formában a QR kód beolvasásával érhető el. Pdf formátumban történő tanulmányozáskor a QR kódra kattintva megnyitható. A QR kód kerete különböző színű, ami utal a digitális tartalom fajtájára is. A mintaoldalakon lila (videókvízes előadás), zöld

(feladatok), szürke (egyéb tartalom, most videó) és arany (játék) tartalom szerepel.

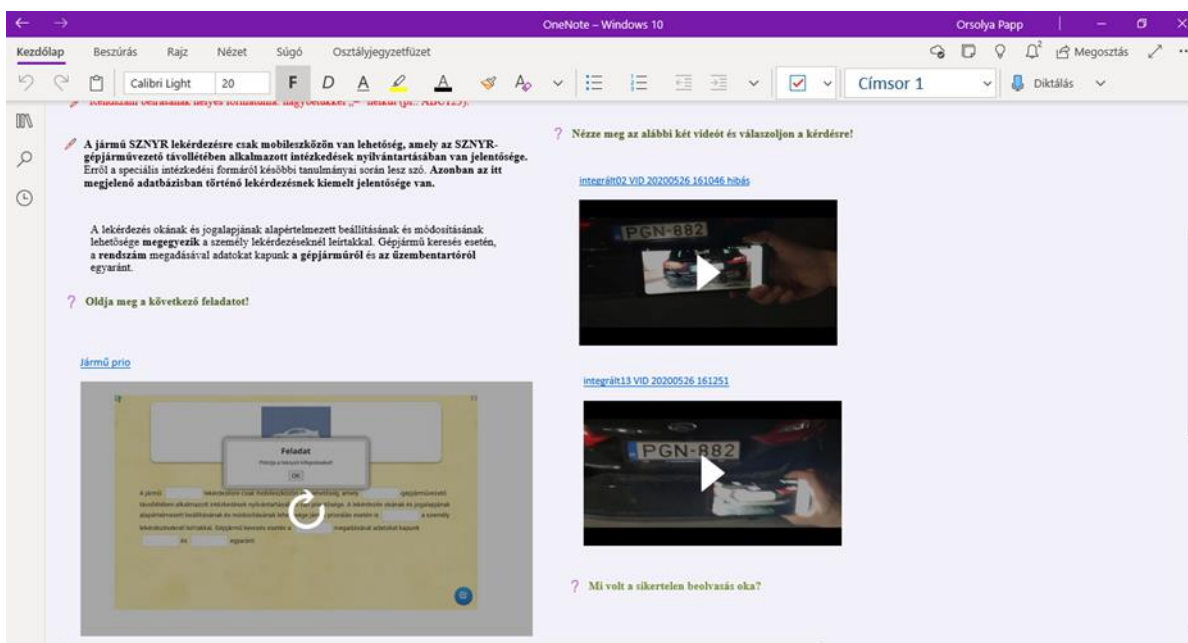
„Okostankönyv” digitális tartalomtár anyaga

A segédanyag gyűjtemény tartalmazza a Rendvédelmi informatika tantárgyból az érintett tananyagrészt „okostankönyv”-ben bemutatott oldalaihoz tartozó OneNote alapú [digitális tartalomtár](#) lapjait, amely digitális tananyagként is funkcionál, hiszen onnan elérhető például a kapcsolódó videókvízes előadásanyag, illetve az integrált gyakorló feladatok a felület elhagyása nélkül is megoldhatók. (20-21. kép)

20. kép: A tananyag egy lapja (a navigációs elemek elrejtésével)

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

21. kép: Integrált feladat megoldása a felület elhagyása nélkül

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Képregény

A segédanyag gyűjteményt egy képregény zárja, mintegy gondolatébresztőként a folytatás tekintetében. (22. kép)

A következő tanévben a tanulók *Bűnügyi ismeretek* tantárgyból már rendelkeznek a szükséges ismeretekkel, így a történet a lopás nyomozásával (pl. kihallgatások (terhelt, tanú stb.)) is folytatódhat.

22. kép: A történetet záró képregény

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Összegzés

A segédanyag gyűjtemény tananyagai közül jogi tanulási területen az elméleti ismeretek rendszerezését szolgálja a csatolt Sutori, a hanganyag és gondolattérkép is, az elméleti anyag tudásszintjének mérésére pedig teszt készült Redmenta alkalmazásban. A segédanyagok közé bekerült hivatkozásként a Nemzeti Jogszabálytárból A rendőrség szolgálati szabályzata - Igazoltatás, hogy a törvényi szöveg értelmezését is gyakorolni tudja a tanuló. A segédanyag tartalmaz infografikát is a szükséges tananyag rész kiemelésé érdekében.

A rajzolt képek (borítóképek, feladat felvezető képek, lezáró képregény) a <https://www.makebeliefscomix.com/> oldalon készültek, az egyik szerző munkájaként.

A feladatsorban és a segédanyag gyűjteményben használt digitális alkalmazások közös tulajdonsága, hogy a digitális tartalom a link kiadása után is módosítható, a módosítás a kiadott linket nem változtatja meg. Ez különösen hasznos jogszabály-változás esetén, hiszen a digitális tartalom azonnal hatályosítható.

A kérdésekre adott helyes (elvárt) válaszokat a kapcsolódó dokumentumként feltöltött *Mintamegoldás.pdf* tartalmazza. Ezen feladatok megoldásával a tanuló a gyakorlatban alkalmazza a tanult elméleti ismereteket, hiányosság esetén pedig a segédanyag gyűjtemény használatával gyorsan pótolni, mélyíteni is tudja azokat.

Ez az integrált tudás teszi képessé a rendőr tanulót arra, hogy a későbbiek során törvényesen és szakszerűen tudja feladatát ellátni. A feladatokhoz és a segédanyaggyűjteményhez a *Wakelet* alkalmazást választottuk, mert az itt készített gyűjtemények nem kereshetők, viszont a link birtokában bárki eléri azokat. Az alkalmazás felülete magyar nyelvű, kezelése egyszerű és logikus, oktatási célra pedig korlátlanul és ingyenesen használható. Az elkészített gyűjtemények pdf-ben letölthetők, és a letöltött pdf-ből is működnek a benne elhelyezett linkek. Arra viszont figyelemmel kell lenni, hogy a tartalom módosítását a letöltött pdf nem követi, az mindig a letöltés pillanatának állapotát tükrözi.

A feladatsor online oktatásban és jelenléti oktatásban egyaránt alkalmazható. Jelenléti oktatás során érdemes csoportmunkában megoldatni az egyes feladatokat, és a tevékenység végén a megoldásokat megbeszélni. (Kérdeve kifejtő módszerrel, ahogyan a szintvizsga (és a tanulmányaikat lezáró projektvizsga "Kikérdezés" része is) zajlik majd).

Egyes feladatrészek a kapcsolódó tantárgyi órán is feldolgozhatók, figyelemmel a feladat időkeretére. Online oktatásban órai munkaként kiadható. Célszerű a kollaborációs lehetőségekre felhívni a tanulók figyelmét és engedni, hogy az online térben szabadon "mozogjanak".

Ha tudásmérésre használjuk, érdemes a 90 perces időkorlátot figyelembe venni.

Önálló tanulásra is alkalmas, mert a segédanyag gyűjtemény tartalmazza a megoldáshoz szükséges elméleti ismereteket, és azok feldolgozását is. Ebben az esetben a feladatot időkeret nélkül kell kiadni.

Köszönetnyilvánítás

A szerzők ezúton is köszönetet mondanak a Miskolci Rendvédelmi Technikum Igazgatójának, *Bagi István r. ezredes úrnak* és oktatási igazgató helyettesének *Lövei*

László r. ezredes úrnak a támogató, biztató hozzáállásukért, az iskolai innovatív oktatási környezet (digitális táblával felszerelt tantermek, tan-utca, szituációs helyszínek stb.) kialakításáért, pályázati anyaghoz történő használatáért, a pályázati anyag elkészítésének folyamatos nyomonkövetéséért. Köszönjük kollégáknak, *Cseleák Péter Sándor r. törzsszázados úrnak* a videós jogesetben történő közreműködést.

TÖRVÉNYES BILINCS AZ X, Y, Z GENERÁCIÓK ÁLTAL HATÉKONY DIGITÁLIS OKTATÁSI MÓDSZEREK AZ IGAZGATÁSI ISMERETEK VILÁGÁBAN

Lawful handcuffs by the x,y,z generations
Efficient digitized teaching methods in the world of administrative knowledge

DOI: <https://doi.org/10.53793/RV.2021.3.4>

Absztrakt

A pályázatomban célja bemutatni az oktatási módszerek széles skálájából azokat, amelyek tapasztalataim alapján a leghatékonyabbnak bizonyultak a digitális képzés során egy gyakorlati tematikát is tartalmazó szaktárgy tekintetében. A büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő szakmai képzési program meghatározó, 80 órás igazgatási ismeretek tananyagegység oktatása során sajátítják el a hallgatók a törvényes fogvatartáshoz szükséges elméleti, illetve gyakorlati tudást.

A tananyagegység egy óráját teljes mértékben írásos formában mutatom be, mellékelve azokat a digitális tananyagelemeket, amelyek mind a témakör hatékony elsajátításában, illetve megértésében, mind a hallgatók tudásának visszaellenőrzésében is segítségemre voltak. Az alkalmazott módszerek hatékonyságának megállapítása főként az oktatás során szerzett empirián alapul.

Pályázatomban a X, Y, Z generációk közötti különbségekre, esetleges találkozási pontokra is kitérek, melynek figyelembevétele manapság már nélkülözhetetlen a hatékony képzés területén.

KULCSSZAVAK: BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS, IGAZGATÁS, FŐFELÜGYELŐ SZAKMAI KÉPZÉS

Abstract

The main purpose of my application is to present the ways of teaching methods, that in my opinion, turned out to be the most effective in the digital educational period in subjects that also include practical training.

Students who participate in the determinative, eighty hour long Chief Inspectorship vocational training program of Penitentiary Administration, get the opportunity to acquire the theoretical and practical knowledge required for lawful detention.

A full lecture of the curriculum unit is going to be demonstrated by myself in written form with all the digital elements included, which were essential for me to supervise the knowledge of the students and to understand and master the topic better.

Determining the effectiveness of the techniques used is mainly based on empirical evidence gained during education.

In my application I intend to cover the differences between the X, Y, Z generations and their possible meeting points, the consideration of which is now indispensable in the field of effective training.

KEYWORDS: PENITENTIARY, ADMINISTRATION, PROFESSIONAL TRAINING OF CHIEF INSPECTORSHIP

*„Ahogyan a múltunkat sokféleképpen magyarázhatjuk,
jelenünket számtalan módon megváltoztathatjuk,
és különféle lehetséges jövőök állnak előttünk.”*

Szókratész

Bevezetés

Üres tantermek, néma iskolák, hallgatók múltó lépteinek, beszélgetésének, kacajának csupán az emléke.

A tanterem néma csendjét egy bűgő zaj töri meg, ahogy az oktató bekapcsolja a számítógépet. Majd kezdődik az óra, a képernyőn száz kis kocka, amelyen keresztül szinte végtelen messze apró emberi arcok.

Mindannyiunk számára ismerősen csengenek ezek a mondatok, amelynek előzménye a 2019-ben Wuhan városból induló, majd rövid idő alatt az egész világot bekebelező COVID-19 néven elhíresült vírus. Mindennek folyományaként a hallgatók és a tanárok is

egy eddig ismeretlen helyzetbe kerültek. A technikai problémákon túl az oktatási módszerek adta lehetőségek beszűkülése, illetve a generációs eltérések is megoldandó feladatként jelentkeztek.

A büntetés-végrehajtás két sarkalatos pontja Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség részének IV. cikkben foglaltakat is figyelembe véve a biztonságos és törvényes fogvatartás.

A törvényes fogvatartáshoz az igazgatási ismereteken keresztül vezet az út, amelyet a büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő szakmai képzési program meghatározó, 80 órás igazgatási ismeretek tananyagegység képzése során sajátítanak el a hallgatók. A tantermen kívüli oktatás bevezetésével a foganatba vétel témakör tanítása jelentette számomra a legnagyobb kihívást, ezért is szeretném bemutatni pályázatomban azokat az oktatása során alkalmazott pedagógiai módszereket, amelyek a hallgatók eredményei, illetve visszajelzései alapján is hatékonynak mutatkoztak.

Szókratész idézete még ma is aktuális, hiszen csak rajtunk múlik, hogy milyen jövőt állítunk magunk elé a digitális oktatás terén is.

Pályázatommal szeretnék hozzájárulni egy olyan jövőhöz, amely a múltból fennmaradó elméleti módszerek, a jelenben született empirikus tapasztalatok alapján egy lehetséges támpontot adnak a rendvédelmi oktatás digitális képzéseihez, illetve azon túl is, a személyes jelenléttel megtartott tanórákhoz.

A választott szaktárgyról

A jogszerű fogvatartás három sarkalatos pillére a befogadás, a foganatba vétel, valamint a szabadítás. A foganatba vétel kiemelkedő jelentőségű a három témakört illetően, hiszen annak a gyakorlatban is alkalmazható elsajátítása több időt, illetve különböző pedagógiai módszerek oktatásba való beépítését igényli. A foganatba vételt egyszerűen úgy definiálhatjuk, hogy matematikai műveletek sora jogszabályi keretek között. A témakör nehézsége abban rejlik, hogy a jogszabályi ismeret mellett az alkalmazott matematikai műveletekre vonatkozó apró szabályokat is ismerni kell. A szabadságvesztés utolsó napjának, a feltételes szabadságra bocsátás esedékességének a megállapításánál egy nap tévedés törvénytelenységhez vezet.

A büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelői képzésben az igazgatási ismeretek tananyagegység 80 órában kapott helyet. A foganatba vételre vonatkozó témakör feldolgozására a képzési programtervben foglaltak alapján a legtöbb, azaz 14 óra áll rendelkezésre. A digitális képzés bevezetésével óriási kihívást jelentett a foganatba vétel hatékony oktatása, amellyel

megfelelően felkészült kollégákat tudtunk kibocsátani a büntetés-végrehajtás számára.

A bemutatott óra tárgya a feltételes szabadságvesztés esedékességének megállapítása, amely a jogszabályi, a matematikai tudáson kívül kiváló koncentrációképességet is igényel. Az oktatás során az elméleti ismereteken kívül hangsúlyt kell fektetni a gyakorlatra is, éppen ezért a szaktárgy vonatkozásában az önálló gyakorlás, tanulás is jelentős helyet foglal el.

Az elméleti, illetve gyakorlati tudás hatékony átadásán kívül rendkívül fontos számomra, hogy a hallgatók érdeklődését felkeltsem a szaktárgy iránt, hiszen egy roppant izgalmas témáról van szó, amelyben a problémamegoldó készség, a logika, a jogszabályi ismeret találkozik, s amely végső soron a büntetés-végrehajtás törvényes szíve.

A járvány miatt sajnos olyan helyzet is adódott, hogy egy szakterületről több kolléga karanténba kényszerült, ezért kiemelkedő jelentőségűvé vált a képzés során, hogy a szaktárgy minden egyes témakörét, gyakorlati részét készségi szinten sajátítsák el a hallgatók.

A bemutatott tananyagrészt frontális munkaforma, valamint önálló tanulás, illetve a tanórán kívüli munka keretében sajátították el a hallgatók.

A gyakorlati tesztek önálló megoldása hasznosnak bizonyult, amelyeknek a megbeszélése a kiadást követő órán került végrehajtásra, továbbá a hallgatók elmondása alapján a példatár is jelentős segítséget nyújtott.

A rendelkezésre álló technikai, informatikai lehetőségek alapján a gyakorlati teszteket a Google Forms programon keresztül kapták meg a hallgatók. A tanórák a Zoom Cloud Meetings program alkalmazásával kerültek megtartásra. A szaktárgyak jegyzetei a hallgatók számára a Büntetés-végrehajtás Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központjának honlapján elérhetőek.

Igazgatási ismeretek tananyagegység 1 órájának bemutatása - az alkalmazott pedagógiai módszerek

A feltételes szabadságra bocsátás esedékességének megállapítása

Az óra teljes időtartama 40 perc, amely alatt a feltételes szabadságra bocsátás fogalma, esedékességének ideje, tartama, kizáró, megszüntető okainak ismertetését követően közös feladatmegoldás során a feltételes szabadságra bocsátás idejének megállapítása kerül végrehajtásra.

Az óra bevezető része

Idő: 5 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés

Cél: a hallgatók jártasságának, meglévő ismeretének felmérése, figyelemfelkeltés

Alkalmazott informatikai háttér: Zoom Cloud Meetings program

Nemcsak azért fontos, hogy az óra első perceit kérdezéssel kezdjük, mert ezáltal a hallgatók adott témakörben való jártasságát, meglévő ismeretét fel tudjuk mérni, hanem mert egyúttal figyelemfelkeltő funkcióként is alkalmazhatjuk ezt a pedagógiai módszert.

Az óra ismeretanyagának átadása

Idő: 15 perc

Pedagógiai módszer: megbeszélés, magyarázat

Cél: Az ismeretanyag közös feldolgozása, sikerélmény szerzése a hallgatóknak, motiválás, a hallgatók bevonása az órába, folyamatos figyelemre ösztönzés

Alkalmazott eszköz: PPT

A tanóra e szakaszában kerül megbeszélésre a 2012. évi C. törvény feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezései, továbbá azok a fogalmak, amelyek ismerete szükségszerűen kapcsolódik a témakörhöz, úgymint a visszaesők, a végrehajthatóság fogalma.

A tananyag átadásának hatékony módszerét a megbeszélés, illetve az ahhoz igazodó magyarázatban látom. Ebben a részben a feltételes szabadságra bocsátás fogalmát, esedékességének idejét, kizáró, megszüntető okait, illetve tartamát dolgozzuk fel közösen a hallgatókkal. Tapasztalatom alapján a digitális térben az egyoldalú előadás nem képes a hallgatók figyelmét fenntartani, továbbá a Z generáció igényét sem elégíti ki.

A PPT eszköz használatának hátránya, hogy egyidejűleg nem látható az összes hallgató, azonban a gyakorlati feladat magyarázatához elengedhetetlen.

Az ismeretanyag érthetőségének ellenőrzése

Idő: 5 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés, magyarázat

Cél: visszajelzés a hallgatóstól az adott téma érthetőségét illetően, az esetleges félreértelmességek korrigálása.

A tanóra során a visszacsatolást nélkülözhetetlennek tartom az elhangzottak tekintetében, hiszen sokszor ebben a szakaszban derül fény arra, hogy esetleg a hallgató rosszul értelmezte az egyes fogalmakat, összefüggéseket. Visszacsatolásra mind a hallgatónak, mind a pedagógusnak szüksége van.

Közös feladatmegoldás

Idő: 10 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés, magyarázat, szemléltetés

Cél: az elméleti tudás alkalmazása a gyakorlatban, a témakör értelmezésének felmérése, önálló gondolkodás fejlesztése

Eszköz: PPT

Az óra anyagának elengedhetetlen része az elméleti tananyag gyakorlati alkalmazása, így szükségszerű az elhangzott ismeretek példákon keresztül való közös elsajátítása. A hallgatók részére PPT segítségével egy gyakorlati feladat kerül szemléltetésre, amelynek megoldása a hallgatók közös feladata.

Értékelés, feladat meghatározás

Idő: 5 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés, megbeszélés

Cél: visszajelzés a tananyag érthetőségéről, a tanóra hatékonyságáról

A tanóra befejező részében fontosnak tartom az átadott ismeretanyag érthetőségének, a tanóra hatékonyságának, a hallgatók témakörhöz viszonyulásának a felmérését. Tekintettel arra, hogy gyakorlati elemeket tartalmazó tananyagról van szó, a gyakorlati feladat kiadása elengedhetetlen. A hallgatók önálló feladatmegoldásának értékelése rámutat az esetleges hiányosságokra, azokra a részekre, amelyek átisméltése szükséges.

A rendelkezésre álló Google Forms programon keresztül kapják meg a hallgatók a házi feladatként kiadott tesztek, amelyek visszaküldésére is ad lehetőséget a program.

Az önálló tanulást a jegyzeten kívül a mellékelt elméleti Qvív, a példatár, illetve a PPT is segíti.

„Tény, hogy az új generáció mindig természetesnek vesz néhány olyan dolgot, amit az előző generáció még nagyra értékelt, de ez nem azt jelenti, hogy a fiatalok mindent kevésbé értékelnek.

Sokkal inkább arról van szó, hogy ők más dolgokat értékelnek.”

Chris Anderson

Generációk közötti különbségek, azok jelentősége, esetleges generációs hidak

A világválság egyik következményeként bevezetett digitális oktatáson kívül egy másik hangsúlyos tényezőről is szót kell ejteni, amely által a hagyományos tanári modell szükségszerűen megváltozott. A jelenkor

oktatójának a technikai fejlődéshez való felzárkózáson túl alkalmazkodnia kell a ma generációjához. Mindig is voltak különbségek nemzedékek között, de most beszélhetünk csak igazán arról, hogy különböző „világok” találkoznak egymással, amelyek között a technika fejlődése mély árkot szántott.

A felnőttképzésben általában nem beszélhetünk homogén generációs osztályokról. Oktatásaim során találgattam olyan osztállyal, ahol a legfiatalabb hallgató 18 éves, a legidősebb pedig 55 éves volt. Általában elmondható, hogy a büntetés-végrehajtás keretein belül szervezett fegyveres biztonsági őr képzésekben az osztályok az X, Y, Z, míg a felügyelő, főfelügyelő, illetve szervező képzésekben az Y, Z generáció van jelen.

Felmerül a kérdés: van-e olyan oktatási módszer, amely hidat tud képezni a generációk között a képzések során. A következőkben górcső alá vesszük mindezen

problémaköröket, kiindulva abból, hogy meghatározzuk a generáció fogalmát, majd a generációk közötti különbségeket, azok jellemzőit.

A generáció fogalma

A generáció a hagyományos megközelítés szerint a szülők és utódaik születése közötti átlagos időintervallumot jelenti. Szociológiai szempontból viszont olyan személyek csoportját jelöli, akik azonos korszakban születtek és sajátos trendek, folyamatok alakították őket, mindezeket túl pedig hasonló értékeket képviselnek (Komár 2017). A 20. század második felére tehető a generációs kutatások kezdete, az alábbiakban a legmeghatározóbb elméletet szemléltetem (Pais é.n.). (1. ábra)

SZÜLETÉSI IDŐ	GENERÁCIÓK ELNEVEZÉSE
1920-1944	VETERÁNOK
1943-1960	Baby Boom
1961-1979	X
1980-1995	Y
1995-2007	Z
2007-	ALFA

1. ábra: Az 1920 után született nemzedékeket a fenti 6 generációra osztja fel a tudomány.

Forrás: Saját szerkesztés

Az X generáció

A generáció kialakulásában a technológia fejlődése fontos szerepet játszott, hiszen tagjait folyamatos alkalmazkodásra kényszerítette. Marc Prensky (2001) után „digitális bevándorlóknak” nevezzük őket. A digitális világ eszközeit, vívmányait elkezdtek használni, azonban a múlt is jelen van az életükben. A veterán generációhoz eltérően azonban a bizonytalanságra nem a biztos keresésével válaszolnak, hanem a folyamatos megváltozással, a változásokhoz való alkalmazkodással. Ezt a generációt a megbízhatóság, a kontrolláltság, a magas motiváció, a kooperativitás, a karrierizmus, a szakmai igényesség, a bezárulás, a státus, a pénz, a társadalmi ranglétrán való előrejutás jellemzi.

Az Y generáció

Az Y generáció szülöttei a számítógépekkel együtt nőttek fel, éppen ezért erős technikai érdeklődés és használati igény jellemzi őket, amely nélkül el sem tudják képzelni az életet. Ezen generáció szülei a munka rabjai lettek, éjt nappallá téve dolgoztak, majd jött 2008. A 2008-as világválság következtében sokan elveszítették állásukat, a devizahitelek következményeként az otthont is a fejük fölül. Az Y generáció tagjainak a reakciója mindegyike a saját magukkal való foglalkozás előtérbe helyezése, a robotolás teljes elvetése lett, a karrier, a jól élés magától értetődő számukra. A család és a munka közötti, erősen a munka javára felbomlott egyensúly visszaállítására törekednek. A hangsúly

helyezése az „énre” vezetett, oda, hogy a generáció tagjai számára fontos a környezetvédelem, mert felmerül a kérdés, hogy ha nem vigyázunk rá, akkor az egyén hol tud élni.

E nemzedék tagjai tehetségesek, okosak, a kreativitás, az elmélyült tudás iránti igény gyengülése, a türelmetlenség, a kockázatvállalás, a kiszámíthatatlanság, a fegyelmezetlenség, a koncentrációképeség gyengülése, valamint a kortárs csoport erős hatása jellemzi őket.

A Z generáció

A korosztály tagjai már csecsemőként az internet világába csöppentek, azzal együtt nőttek fel. Azt is mondjuk, hogy „életüket bedrótozva élik”. A kérdésre, hogy az a világ, amelybe beleszülettek, hogyan halad tovább, arra senki nem tudja a választ. Az előző generációk életében sosem volt kérdés, hogy kitől tudnak hasznos dolgot tanulni, amíg a Z generáció tekintetében ez a kép már nem olyan egyértelmű. Egyáltalán milyen szakmát tanuljanak, mi a hasznos tudás, a mesterséges intelligencia milyen teret hódít majd? Számptalan kérdés, amely ezt a generációt érinti. Egyfajta instabilitás figyelhető meg. Jellemző rájuk a jó intellektus, az igen fejlett problémamegoldó képesség, a kiváló technikai érzék, az erős gyakorlatiasság, a jó figyelemmegosztás.

A Z generáció tanulási szokásai már megváltoztak, ezért az oktatási rendszerben, a tanítási módszerek területén ez problémaként jelentkezik. A gyors információáramláshoz szokott fiatalok ráadásul képesek egyszerre több mindennel párhuzamosan is foglalkozni, egyre kevesebb időt töltenek olvasással. Az információkat máshogy dolgozzák fel, emiatt másképp is gondolkodnak, mint az őket megelőző nemzedékek tagjai.

A generációk közötti különbségeket látva, illetve a jelenkor szülőiteinek digitális kompetenciája alapján egyértelműen megállapíthatjuk, hogy nem hagyhatjuk figyelmen kívül a köztük lévő különbségeket.

A hallgatók többsége már egyre inkább a Z generációhoz tartozik, akiket - a digitális kompetencia szempontjából - netgenerációnak neveznek.

Meg kell említeni azt is, hogy a generációs különbségek nemcsak a hallgatók, hanem a hallgatók és az oktatók között is jelentkeznek. Az oktatók nagyrészt az X generáció tagjai, tekintetükben elengedhetetlen a digitális kompetencia fejlesztése.

A generációs igényeket figyelembe véve a digitális oktatás keretén belül a tapasztalat azt mutatja, hogy az oktatási módszerek közül az előadás kizárólagos alkalmazása már nem alkalmas arra, hogy az ismeretet hatékonyan át tudja adni, illetve a hallgatók

érdeklődését felkeltse az adott tárgy iránt, még a legkiválóbb előadók által sem. A hallgatók már aktív résztvevői akarnak lenni az órának, nem csupán szemlélő tagjai. Egyre inkább a konstruktív tanulási módszerek irányába kell elmozdulni, olyan módszereket bevezetni, amely mindhárom generáció igényét kielégíti. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni magát az individuumot, valamint a generációk közötti átfedéseket sem. Minderre tekintettel fontos, hogy az önálló tanulást is segítő anyagok minél változatosabbak, szélesebb körűek legyenek. A jegyzetek mellett a PPT anyagok, az audiovizuális eszközök, hanganyagok, tesztek, gyakorló feladatok közül mindenki megtalálja az egyéni tanulását segítő leghatékonyabb módot.

„– Szeretnék egy kis értelmet csöpögtetni a fejedbe, fiam.
Szeretnék segíteni rajtad. Segíteni, ha tudok.
Tényleg szeretett volna. Lehetett látni.
Csakhogy más nyelven beszéltünk, ez a vicc.” (Salinger:
Zabhegyező)

Összegzés

A generációk tekintetében kimondhatjuk, hogy vannak olyan oktatási módszerek, amelyek hidat képeznek a korosztályok között. Tapasztalatom alapján a hagyományos ismeretközlés módszere, az előadás kiöregedett, kizárólagos alkalmazása egyáltalán nem tud megfelelni a digitális térre szűkült oktatás, illetve a Z generáció igényeinek sem. Lassan eljött az idő, hogy ezt az oktatási módszert elhelyezzük egy dobozba. Olyan vegyes oktatási módszerek alkalmazása vezethet eredményre, amelyek kerülnek a passzív tanulói attitűd szükségyszerűségét, továbbá az X, Y, Z generációnak is megfelel. Természetesen a képernyőn keresztüli tanítás és tanulás kevésbé bír olyan tartalommal, mint a perszónális irányítás, de azok az oktatási módszerek, amellyel hatékony kapcsolatot képezhetünk a digitális végpontok között, tapasztalatom szerint a megbeszélés, a vita, a kérdezés, illetve a kooperatív módszerek. Azt is tényként vehetjük, hogy ezek önmagukban már nem elégségesek, hiszen szükségképpen ki kell egészülniük a digitális tananyagok használatával, az IKT eszközökkel. A pedagógusok személye, attitűdje is soha nem látott fontossággal bír, hiszen egy új szerepkörre kell átállnunk, mégpedig a mentor, értékelő, tervező, integráló kabátot kell magunkra öltetni. Figyelembe véve a jelenkor generációját, a technika száguldó fejlődését, eljött az az idő, amikor a pedagógusoknak rohamléptekkel fel kell zárkózniuk a hallgatókhoz, hiszen az oktatónak a digitális eszközökkel, technológiával tisztában kell lennie annyira, hogy azokat be tudja építeni a tanítás folyamatába és hatékonyan is alkalmazza őket.

Fontos megjegyezni, hogy az oktatók digitális kompetenciája kulcskérdés a tantermen kívüli oktatás eredményességében, ezért kiemelt fontosságúnak tartom a pedagógusok digitális kompetenciájának fejlesztését.

A Z generációra jellemző türelmetlenség az önálló tanulásban is megnyilvánul. Nincs türelmük hosszabb szöveg olvasásához, vagy lépésről lépésre, lassan haladni a tananyagot illetően, inkább egy perc alatt, két kattintással kikeresik a választ az interneten. Ezért manapság már a hosszú tananyagok inkább mellőzendők, a hagyományos írás, olvasás kommunikációs, ismeretszerző módszerek mellett mindinkább a hang- és videó formátumok alkalmazását preferálják, amelyek kiváló eszközök, kiegészítők az önálló ismeretek elsajátításában. Szükséges az egyes szaktárgyak vonatkozásában az önképzést segítő tesztek, különböző médiaanyagok elkészítése a szöveges jegyzetek mellett.

A jelenleg rendelkezésre álló Google Forms programon kívül a tesztfeladatok kiadására, értékelésére más programok, pl. a Kahoot bevezetését is jó ötletnek látom.

Az általam ismertetett tanítási módszer hatékonyságát a hallgatóság visszajelzése, a vizsgák sikeressége tükrözi. Fenti idézet nagyon jól bemutatja a jelenlegi oktatás egyik fő problémáját, amelynek alapját a tantermen kívüli oktatás kényszerű bevezetése, a generációk

közötti különbségek képezik. A generációk közötti eltérő nyelvezetet felerősítette az oktatás digitális térbe való szűkülése.

A legfontosabb, legégetőbb feladat, hogy megtaláljuk azt a közös nyelvet, amellyel nem csak szeretnénk, de ténylegesen is át tudjuk adni azt a tudást, amellyel felelős, felkészült kollégákat bocsátunk útra.

Irodalomjegyzék

Komár, Z. (2017) Generációelméletek. Új köznevelés, 73. évf. 8-9. szám. pp. 14-16.

https://folyoiratok.oh.gov.hu/sites/default/files/journals/uj_kozneveles_2017_8-9_online.pdf [Letöltve 2021.07.05.]

Magyarország Alaptörvénye.

Pais, E. R. (é. n.) Y és Z generáció, mint a jövő munkavállalói. PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar. Prezentáció.

<https://www.kormanyhivatal.hu/download/2/18/60000/Y%20%20C3%A9s%20Z%20gener%C3%A1ci%C3%B3%20mint%20a%20j%C3%B6v%C5%91%20munkav%C3%A1llal%C3%B3i.pdf> [Letöltve: 2021.06.16.]

Prensky, M. (2001) Digital Natives, Digital Immigrants.

In: On the Horizon. MCB University Press, Bingle.

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

9/2014. (XII. 12.) IM rendelet a szabadságvesztés és az elzárás kezdő és utolsó napjának megállapításáról.

Digitális oktatás a rendvédelmi képzésben

Digital education in law enforcement training

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.53793/RV.2021.3-5](https://doi.org/10.53793/RV.2021.3-5)

Absztrakt

A projekt célja, hogy a diákok a tanóra keretében megszerzett tudásukat rendszerezve, ismereteikre támaszkodva, azt bővítve el tudják helyezni a rendőrség szervezetét a rendvédelmi szervek között, valamint megismerjék a rendőrség szervezeti felépítését és irányítását. A megszerzett ismereteik alapján különbséget tudjanak tenni a rendőrség szolgálati ágai, szolgálatai és szakszolgálati között, illetve össze tudják kapcsolni a rendőrség feladatait a különböző szolgálatokkal.

A diákok képesség- és készségfejlesztését tanulást segítő IKT eszköz alkalmazásával, előre szerkesztett power point (a továbbiakban ppt.) bemutató alkalmazásával, illetve internet használatával e-learning feladat megoldásával kívánom elérni. A ppt. diákat tartalmaz, mely képek segítségével inspirálja a tanulókat ismereteik rendszerezésére. Az online feladat végrehajtása a tanulók számára a rendőrségnél alkalmazott szolgálati ágak, szolgálatok csoportosítására, a megszerzett ismeretek ellenőrzésére szolgál.

KULCSSZAVAK: RENDŐRSÉG, RENDŐRSÉGI SZERVEZET, E-LEARNING FELADATOK

Abstract

The aim of the project is to enable students to place the organization of the police among the law enforcement agencies, as well as to get acquainted with the organizational structure and management of the police, by systematizing the knowledge acquired during the lesson, relying on their knowledge, and expanding it. Based on the acquired knowledge, they can distinguish between the branches, services, and specialized services of the police, and they can connect the tasks of the police with different services. I want to achieve the development of students' abilities and skills by using an ICT tool that helps learning, by using a power point, and by using the Internet by solving an e-learning task. A ppt. contains slides that use pictures to inspire students to organize their knowledge. The implementation of the online task serves the students to group the branches of services and services used in the police, and to check the acquired knowledge.

KEYWORDS: POLICE, POLICE ORGANIZATION, E-LEARNING TASKS

Tanulást segítő módszer

A tanulmány célja, hogy bemutasson egy olyan módszert, oktatási gyakorlatot, amely rendvédelmi területen a digitális oktatásban is jól alkalmazható, ugyanis segíti a tanulók által megszerzett ismereteket rendszerezni, illetve azokat alkalmazni. Jelen tanulmány egy ismétlő, rendszerező órát mutat be a rendőrség szervezete, jellemzése, szolgálati tagozódása és feladatrendszere vonatkozásában.

Az ismétlő óra anyaga a rendőrség szervezetére vonatkozó legfontosabb ismereteket, így a rendőrség

fogalmát, a rendészeti szerv fő jellemzőit, szervezeti felépítését, működését, szolgálati tagozódását és feladatrendszerét dolgozza fel. A feldolgozás ppt. formájában történik, nagyjából képek megjelenítésével, így segítve a tanulókat a már megszerzett ismereteik alkalmazásában, az önálló gondolkodás kialakításában, mondanivalójuk megfogalmazásában, a feladatok helyes megoldásában. Az ismétlést követően a diákoknak akár csoportosan, akár egyénileg lehetőségük van - egy a tanulást segítő informatikai alkalmazás segítségével - tudásukat felmérni, illetőleg elmélyíteni. (1-12. kép)

Ismétlés- összefoglalás

Felkészülés a rendőrség témakör dolgozatra

1. kép: Az óra címe „Ismétlés-összefoglalás”, utalva annak céljára és a rendőrség szlogenjére.

Forrás: Internet

Egészítsd ki mondatot! A rendőrség fogalmi meghatározása:

A Rendőrség az – Rtv. alapján a
 ezen belül az belügyminisztérium, ill a
 belügyminiszter irányítása és felügyelete mellett működő
 rendvédelmi szerv.

2. kép: A rendőrség fogalmát és irányítását kell megalkotniuk a diákoknak a szövegrészeket és képeket (díszkötéses Alaptörvény, egy épület alapja, egy gépkocsi kormánykerék, az állam működését bemutató rajz, végül fegyveres rendőrök) segítségével.

Forrás: Internet

Jellemezd a rendőrséget mint rendészeti szervet!

3. kép: A rendőrség fő jellemzőit mutatja be. A képek segítségével kell jellemezni a rendőrséget, mint rendészeti szervet (képek: jogszabályok, törvények alapján történő működés, a jogkövető magatartás betartatása - ha szükséges kényszerítő eszközökkel -, a lőfegyver utal a fegyveres jelzõre, a parlament és a rendészeti szervek felsorolását bemutató kép jelképezi az állami jelzõt).

Forrás: Internet

Mutasd be a rendőrség szervezeti felépítését !

4. kép: Három képet tartalmaz: középen a rendőrség logója, attól a balra levő kép bemutatja a rendőrséget alkotó három szervet, a jobbra lévő képen az általános rendőrségi feladatok végrehajtására létrehozott szerv szervezeti felépítését, központi-, területi- és helyi szerveit kell felismernie és ismertetnie a tanulóknak.

Forrás: www.police.hu

Mutasd be a rendőrség működését figyelemmel szolgálati tagozódására !

Feladataik

A Rendőrség
szolgálati tagozódása

Szakmai munka:

Működés:

5. kép: A diákok a képek segítségével fogalmazzák meg, hogy a rendőrség feladatai milyen jogszabályokban vannak meghatározva. Ismerjék fel, hogy a rendőrség szakmai feladatait a szolgálati ágak és a különböző szolgálatok hajtják végre, a rendőrség működését pedig a szakszolgálatok biztosítják.

Forrás: Internet

6. kép: A felsorolt különböző szolgálati egységeket (nem teljes felsorolás) *elnevezésük és feladatuk* alapján be kell sorolniuk a diákoknak a szolgálati ág, a szolgálatok vagy szakszolgálatok csoportjába. Ezek a következők: légirendészeti szolgálat, ellenőrzési szolgálat, állami futárszolgálat, határrendészeti szolgálat, hivatali, rendőri csapaterő, tűzszerezés szolgálat, közrendvédelmi szolgálat, személy és objektumvédelmi szolgálat, terrorelhárítási szolgálat, bűnügyi technikai szolgálat, közlekedésrendészeti szolgálat, ügyeleti szolgálat, kommunikációs szolgálat, idegenrendészeti és menekültügyi szolgálat, vízrendészeti szolgálat, humánigazgatási szolgálat, repülőtéri rendőri szolgálat, légiközlekedés védelmi szolgálat, védelmi igazgatási szolgálat, gazdasági szakszolgálat, igazgatásrendészeti szolgálat, belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési szolgálat, bevetési szolgálat és bűnügyi szolgálat.

Forrás: Internet

7-8-9. kép: A képeket tanulmányozva, értelmezve, az adott *feladatot bemutató kép alapján* azokat be kell sorolniuk a diákoknak a *szolgálati ágak, szolgálatok vagy szakszolgálatok közé*. A feladat megoldását nehezíti,

hogy a különböző *szolgálati feladatok, azaz a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok képei a diákon keverve találhatók*.

7. kép: Hét képet tartalmaz, melyek utalnak a rendőrség különböző *szakmai feladataira*, így a közterületi szolgálatra, a határforgalom ellenőrzésre, a futárszolgálatra, a hatáskörbe tartozó bűnügyi nyomozások lefolytatására, az igazgatásrendészet – lőfegyver tartás engedélyezésre, a csapatszolgálatra és a gazdasági szolgálatra (mint anyagi technikai ellátásra).

Forrás: Internet

8. kép: Hét képet tartalmaz, melyek utalnak a rendőrség különböző *szakmai feladataira*, így a közlekedés rendészeti feladatokra, a bűnügyi technikai munkára, a légi- és vízirendészetre, a bevetési szolgálatra, a közterületi járőrszolgálatra, valamint az ellenőrzési szolgálatra.

Forrás: Internet.

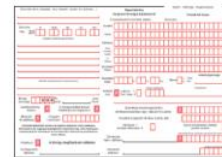

9. kép: Öt képet tartalmaz, melyek utalnak a rendőrség különböző szakmai feladataira, így a rendőrség terrorelhárító, személy és objektumvédelmi, kommunikációs, tanúvédelmi és személyügyi feladataira.

Forrás: Internet

Feladatai:

10. kép: A rendőrség eddig nem érintett feladatainak, a képek segítségével történő felsorolása a megoldandó feladat, 8 kép illusztrálásával. A közlekedés rendjének betartatása, az igazgatásrendészeti feladatok közül a közbiztonságra veszélyes eszközök gyártásának és kereskedelmének ellenőrzése, a személy és vagyonőri tevékenység engedélyezése, igazolványok kiadása és visszavonása, valamint tevékenység ellenőrzése, büntetés-végrehajtási feladatok ellátása, különleges jogrendi esetekben rendészeti feladatok teljesítése, határőrizet és a határ rendjével kapcsolatos feladatok, hatáskörébe utalt ügyekben lefolytatja a szabálysértési eljárásokat.

Forrás: Internet

ZRÍNYI SISAK

11. kép: Egy kép a rendőrség 100 éves történetéből – Zrínyi sisak –. Ismeretbővítés céljából.

Forrás: Internet

TANKOCKA

A rendőrség szolgálati tagozódása

- Link:
- <https://learningapps.org/watch?v=pgiauq2sk21>
- Beágyazás:
- `<iframe src="https://learningapps.org/watch?v=pgiauq2sk21" style="border:0px;width:100%;height:500px" allowfullscreen="true" webkitallowfullscreen="true" mozallowfullscreen="true"></iframe>`

12. kép: A *Tankocka* linkjének címe, amelyen elérhető a már előre elkészített, szerkesztett ellenőrző, gyakorló feladat.

Forrás: Saját kép

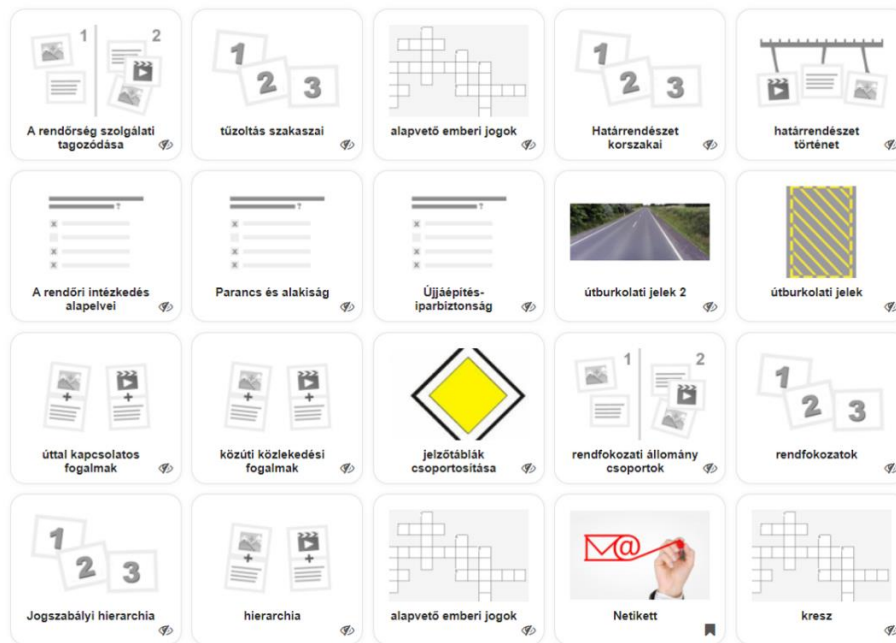
Az óra lefolyását, illetve az abban való előrehaladást figyelembe véve, ha az órán sikerül végig venni és feldolgozni az anyagot, akkor az óra utolsó 5-10 percében az internetre kilépve, a megadott linken keresztül ellenőrizni lehet a feladatok megoldókulcsaival az elsajátított ismereteket. Ha nem sikerül végezni a tananyaggal, akkor a megadott

linkcímen a tanulók otthonról is, tanulószobáról is – a megfelelő informatikai eszközökkel – gyakorolhatják a szolgálati ágak, a szolgálatok és a szakszolgálatok csoportba rendezését, ezzel segítve a témazáró órára való felkészülést.

Az előre megírt programban változó sorrendben jelennek meg a különböző szolgálati egységek

elnevezései, melyet a megoldónak egérrel kell a megfelelő csoportba húznia. A feladatsort befejezve, a programban felugró ablakban jelenik meg az eredmény, melyből a tanuló számára is nyilvánvalóvá válik, hogy sikeres volt-e a feladat végrehajtása, illetve hol tévesztett. A LearningApps.org nem más, mint egy interaktív oktatási segédanyagok létrehozására készített webes felület. Az online platform segítségével interaktív

és multimédiás oktatási segédanyagokat, úgynevezett tankockákat állíthatunk elő, és változtathatunk meg egészen egyszerűen. A létrehozott tankocka, feladatsor pozitívuma, hogy tetszés szerint bármennyiszer lehet újraindítani, gyakorolni. A LearningApps sokoldalú eszköz a tanításhoz és az önálló gyakorláshoz. Bármilyen mobil eszközön használható, akár iskolában, akár otthon, vagy akár útközben is. (1-5. ábra)

1. ábra: Az alkalmazás készítőjének kezdőoldala, a már elkészített tankockákkal

Forrás: Saját kép

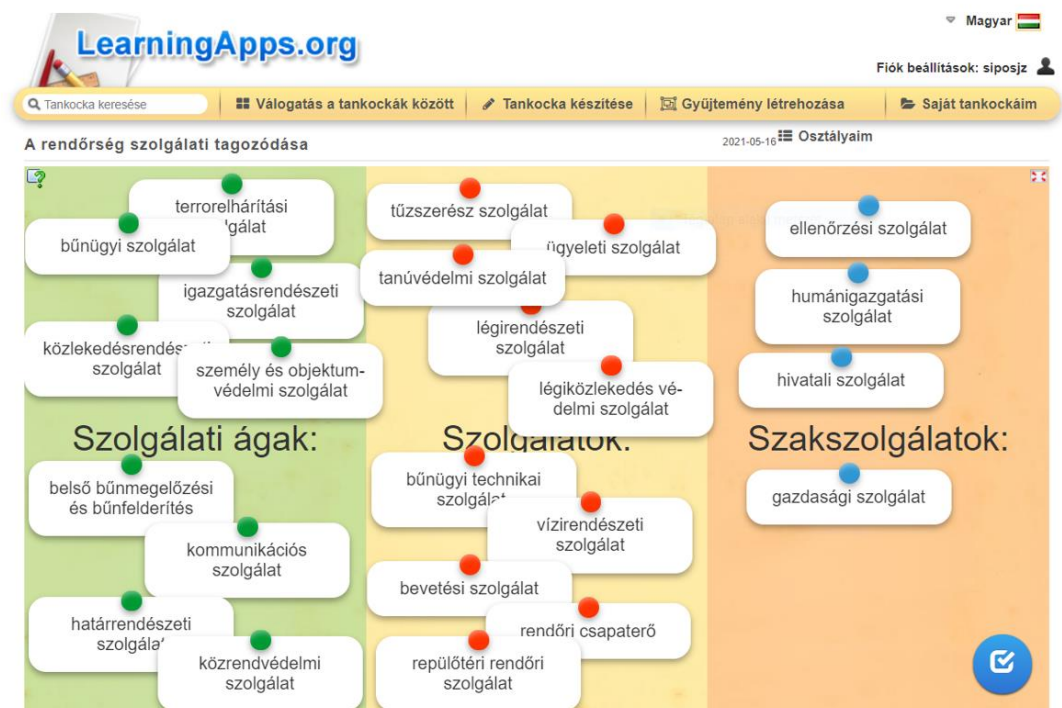
2. ábra: Az elkészített feladatsor kezdőoldala, feladat meghatározással

Forrás: Saját kép

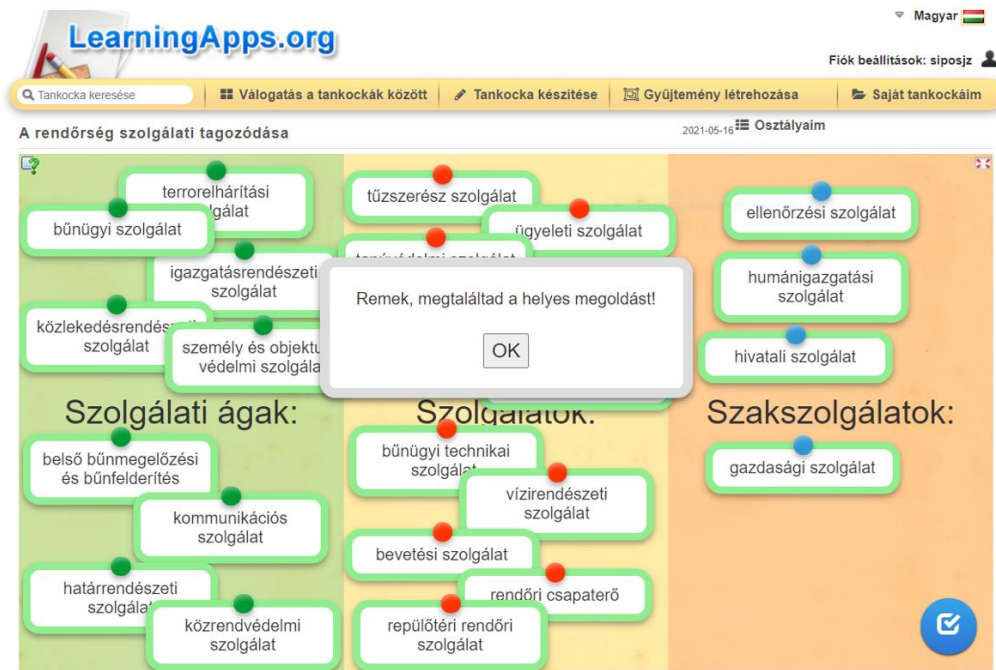
3. ábra: Feladatsor kezdése

Forrás: Saját kép

4. ábra: Feladatsor végrehajtása

Forrás: Saját kép

5. ábra: Feladatsor vége ellenőrzéssel

Forrás: Saját kép

A projekthez szükséges anyagok és eszközök

Prezentáció bemutatásához: laptop vagy számítógép, kivetítő, projektor (1 db)

Diákok számára: otthon történő tanulás céljából laptop vagy számítógép vagy tablet vagy okostelefon

Szoftverek, alkalmazások:

- MS Office (Word, ppt.)
- böngésző
- LearningApps.org

Közös munkához:

- Google Tanterem

(<https://classroom.google.com/>)

- MS Teams (<https://www.microsoft.com/hu-hu/microsoft-teams/free>)
- Kréta – Digitális Kollaborációs Tér

Összefoglalás

Jelen tanulmány egy tanóra menetét, lépéseit és a megtanultak ellenőrzési lehetőségeit mutatja be, számos képpel illusztrálva.

A tanóra a rendőrség szervezetét ismerteti, annak felépítését és irányítását, valamint a rendőrség elhelyezkedését a rendvédelmi szervek között.

A tanulók tanulást segítő IKT eszköz alkalmazásával, ppt. bemutatóval, illetve internet használatával e-learning feladat megoldásával sajátítják el a témában szükséges tudnivalókat. Az online feladat végrehajtása a tanulók számára a rendőrségnél alkalmazott szolgálati ágak, szolgálatok csoportosítására, a megszerzett ismeretek ellenőrzésére szolgál.

Irodalomjegyzék

Nagy Á. S. (2018) Rendvédelmi szervek és alapeladatok. Rendvédelmi szervek. Középiskolások számára. http://bmkszf.hu/dokumentum/2718/Rendvedelmi_szervek_es_alapeladatok_Rendvedelmi_szervek.pdf [Letöltve: 2021.09.25.].

1994.évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

Szerzők

Jakulyákné dr. Csende Zsuzsanna *bv. főhadnagy*

Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási,
Továbbképzési és Rehabilitációs Központja, kiemelt
főtanár

Kardos Tamás Zsolt

Paks II. Zrt., telekommunikációs főszakértő

Dr. Nagy Ákos Sándor *c. r. alezredes*

Miskolci Rendvédelmi Technikum, kiemelt oktató

Nándori Nikoletta Petra *r. főhadnagy*

Nemzeti Köszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Doktori Iskola, doktorjelölt

Papp Orsolya *c. r. alezredes*

Miskolci Rendvédelmi Technikum, mesteroktató
Microsoft Innovatív Pedagógus Szakértő (MIE
Expert)
Microsoft Innovatív Pedagógus Mesterképző (MIE
Master Trainer)

Sipos József Zoltán *r. alezredes*

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr
főkapitányság, Záhony Rendőrkapitányság, iskolai
bűnmegelőzési tanácsadó